

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2014–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Václav Míka

**Pořádkové jednotky Policie České republiky a jimi
používané specifické donucovací prostředky**

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Radek Karlík

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2014-2015

BACHELOR THESIS

Václav Míka

**Riot units of the Police of the Czech republic and they use
specifik coercive means**

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Bc. Radek Karlík

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 28. prosince 2014

Václav Míka

Poděkování

Děkuji Mgr. Bc. Radkovi Karlíkovi za cenné rady, podněty a připomínky při zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá uceleným pohledem na Pořádkovou jednotku Policie České republiky. Popisuje úkoly, organizaci, zákonné úpravy pořádkové jednotky, stejně tak i výběr policistů, bezpečnostní opatření od vyhlášení až po ukončení s následnou dokumentací. Dále jsou v práci konfrontovány donucovací prostředky dřívější doby se současnými. Na závěr se autor pomocí rozhovoru s policisty pořádkové jednotky pokusil o reálné zhodnocení nově zavedených neletálních zbraní a možnosti jejich použití.

Klíčová slova

Donucovací prostředky, eliminace pachatele, jednotný zákrok, neletální zbraň, přiměřenost zákroku, taktika zákroku.

Annotation

Bachelor thesis deals with a comprehensive view of the riot unit of the Police of the Czech Republic. It describes tasks, organization, legal regulation of riot units, as well as a selection of police officers, security measures of the announcement until the end of the subsequent documentation. Further, there are confronted earlier coercive means with the concurrent. Finally, the author attempted a real appreciation of the newly introduced non-lethal weapons and their use, through an interview with police riot units.

Keywords

Adequacy of the procedure, coercive means, elimination of the offender, non-lethal weapon, single intervention, tactics surgery.

ÚVOD.....	10
1 SEZNÁMENÍ S POŘÁDKOVÝMI JEDNOTKAMI.....	12
1.1 Úkoly a působnost pořádkové jednotky	12
1.2 Zákonná úprava postupů pořádkových jednotek	12
1.3 Rozdělení pořádkových jednotek v České republice	13
1.4 Vysílání a nasazování pořádkových jednotek	13
1.5 Výběr policistů do pořádkové jednotky	14
2 ORGANIZACE POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY.....	15
2.1 velitel pořádkové jednotky	15
2.2 zástupce velitele pořádkové jednotky	15
2.3 Vedoucí skupiny pořádkové jednotky.....	15
2.4 Velitel družstva pořádkové jednotky	16
2.5 Policista pořádkové jednotky.....	16
3 VÝCVIK A SPECIALIZACE POLICISTŮ POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY	17
3.1 instruktor	17
3.2 psycholog	18
3.3 Specialista hasič	18
3.4 specialista zdravotník.....	18
3.5 Specialista obsluhující vrhač granátů.....	19
3.6 dokumentarista	20
3.7 řidič	20
4 ROZDĚLENÍ DRUŽSTEV POŘÁDKOVÉ JEDNOTY.....	21
4.1 Zásahové družstvo	21
4.2 Eskortní družstvo	21
4.3 Operativní družstvo	21
4.4 Technické družstvo	22
4.5 Družstvo kynologie	22
4.6 Družstvo hipologie	23
5 MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK	25
5.1 Vybavení jednotlivce.....	25
5.2 Vybavení pohotovostního a eskortního družstva	26
5.3 Vybavení technického družstva	26
5.4 Vybavení pro spojení a komunikaci	27

5.5	Služební vozidla	28
5.6	Mobilní monitorovací centrum (MMC).....	29
6	ANTIKONFLIKTNÍ TÝM	31
6.1	výběr členů	31
6.2	úkoly	31
6.3	Výstroj a výzbroj	32
7	OPATŘENÍ A DOKUMENTACE POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK.....	33
7.1	Příprava a vyhlášení opatření	33
7.2	Řízení opatření.....	34
7.3	Rozkaz opatření	34
7.4	Typový plán.....	35
7.5	instruktáž	35
7.6	Úkoly velitele opatření.....	36
7.7	Ukončení opatření	36
8	DOKUMENTACE VEDENÁ PŘI ZÁKROCÍCH POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY	37
9	DONUCOVACÍ PROSTŘEDKY	38
9.1	Historické srovnání donucovacích prostředků.....	41
9.2	Taxativní výčet donucovacích prostředků zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky platný do 1. ledna 2009.	42
10	ROZBOR SPECIFICKÝCH DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ POUŽÍVANÝCH POŘÁDKOVÝMI JEDNOTKAMI	44
10.1	Slzotvorné prostředky.....	44
10.1.1	Slzotvorné spreje	46
10.1.2	Slzotvorné granáty	47
10.1.3	Vodní stříkač	48
10.2	Akustické a světelné prostředky	48
10.3	Elektrické prostředky	49
10.4	Střelné a vrhací prostředky.....	51
10.4.1	Ruční vrhač.....	52
10.4.2	pepperball	55
11	ROZHOVOR S POLICISTY POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY	58
11.1	Metodologie výzkumu	58

11.2	Charakteristika dotazovaných.....	58
11.3	Cíle rozhovoru.....	58
11.4	průzkumný problém	59
11.5	hypotézy	59
11.6	Rozhovor	59
11.7	Vyhodnocení odpovědí.....	66
	ZÁVĚR	69
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	70
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Česká republika je zemí s vysoce rozvinutým průmyslem, dopravou, cestovním ruchem a službami v hustě zalidněném území. Odehrává se zde stále více sportovních, kulturních a jiných akcí, na kterých se setkává velký počet osob. To vše nasvědčuje vzniku mimořádné události, která si může vyžádat nasazení značných sil a prostředku. I z těchto důvodů disponuje Policie České republiky pořádkovými jednotkami, ať speciálními nebo krajskými.

U Policie České republiky, konkrétně Krajského ředitelství Policie Plzeňského kraje sloužím od roku 2008 a v současné době jsem zařazen na Oddělení hlídkové služby Plzeň ve funkci vrchní asistent. V pořádkové jednotce Plzeňského kraje jsem od roku 2009. Od tohoto data jsem se zúčastnil téměř všech bezpečnostních opatření konaných na území Plzeňského kraje a to z důvodu, že na opatření pořádkové jednotky jsou prioritně vybíráni policisté z Oddělení hlídkové služby, z důvodu vysokého počtu policistů zde zařazených a vzhledem ke kvalitnímu výcviku a vybavenosti policistů tohoto pracoviště.

Bakalářská práce se v první části zabývá důkladným popisem pořádkových jednotek policie, jejich rozdělení, úkolům a působnosti, zákonným úpravám, výstroji a výzbroji, organizaci, bezpečnostním opatřením od vyhlášení až po ukončení. Dále jsou v práci konfrontovány donucovací prostředky používané v současnosti s donucovacími prostředky doby minulé. V poslední části jsou rozebrány nové nástroje policie, které je možné nazvat neletální zbraně. Na téma těchto zbraní provedu rozhovor s policisty pořádkové jednotky, který následně vyhodnotím.

Cílem této práce je seznámit veřejnost s pořádkovými jednotkami Policie České republiky a jimi používanými specifickými donucovacími prostředky. Pomocí rozhovoru objektivně zhodnotit názory policistů pořádkové jednotky na nové donucovací prostředky zavedené do výzbroje policie a ze získaných odpovědí potvrdit, či vyvrátit stanovené hypotézy.

Hlavní přínos práce spatřuji v uceleném popisu nově zavedených donucovacích prostředků policie a možnostech jejich použití, dále informace získané z rozhovorů s policisty přenést na instruktory pořádkové jednotky a tím zkvalitnit výcvik ohledně používání donucovacích prostředků.

Při psaní bakalářské práce jsem nepoužil pouze právní úpravy, závazné pokyny, vyhlášky, nařízení, interní akty ale také vlastní zkušenosti získané více než sedmiletou službou u Policie České republiky, potažmo v pořádkové jednotce a v neposlední řadě mnohými zkušenostmi dlouholetých členů pořádkové jednotky kpt. Mgr. Bc. Radka Karlíka, vedoucího skupiny pořádkové jednotky Plzeňského kraje a mjr. Mgr. Petra Máška, velitele pořádkové jednotky Plzeňského kraje.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SEZNÁMENÍ S POŘÁDKOVÝMI JEDNOTKAMI

1.1 ÚKOLY A PŮSOBNOST POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Pořádková jednotka je celek pod jednotným velením a je prioritně určen k ochraně bezpečnosti osob, majetku, ke spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku a byl-li porušen, tak k jeho znovuobnovení. Dále plní úkoly policie České republiky v případech mimořádných událostí, katastrof, živelných pohrom a průmyslových havárií, které nasazení těchto sil a prostředků vyžadují. V těchto případech plní úkoly v rámci Integrovaného záchranného systému. Zajišťuje prostor při zákrocích zásahové jednotky.¹

1.2 ZÁKONNÁ ÚPRAVA POSTUPŮ POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

Základním dokumentem, kterým je řízena činnost pořádkových jednotek při opatření je interní akt závazného pokynu policejního prezidenta č. 10/2009, který, upravuje postup policie České republiky, při provádění opatření k omezení negativních jevů ovlivňujících bezpečnostní situaci, využívání pořádkových jednotek a antikonfliktních týmů při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, organizaci pořádkových jednotek, jejich výzbroj, výstroj a materiální a technické zabezpečení. Důležitým zdrojem pro činnost policie je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, společně se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Činnost pořádkové jednotky se dále řídí mnoha interními akty řízení, závaznými pokyny a metodickými pokyny. Z pohledu právní síly je nejvýše postavenou normou Listina základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. Pro fungování práva v rovině trestněprávní je nepostradatelný z. č. 40/2010 Sb., Trestní zákoník a z. č.

¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 11.

141/1961 Sb., Trestní řád. Tyto a mnohé další právní úpravy napomáhají do jisté míry bezproblémovému fungování naší moderní společnosti.

1.3 ROZDĚLENÍ POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK V ČESKÉ REPUBLICE

Policie České republiky disponuje dvěma druhy pořádkových jednotek, konkrétně Speciální pořádkovou jednotkou a Krajskou pořádkovou jednotkou.

Speciální pořádkovou jednotkou disponuje Praha, Ostrava, Ústí nad Labem a Brno. Zmíněné jednotky vykonávají nepřetržitou službu na svém útvaru a mají konkrétní zaměření a specifické úkoly. Kromě plnění činnosti v rámci pořádkové jednotky mohou být rovněž využity k posílení přímého výkonu služby pořádkové policie. Takto se děje v místech častého narušení veřejného pořádku.

Krajské pořádkové jednotky jsou zřízeny ve zbývajících krajích České republiky a je jich celkem 10. Na rozdíl od speciálních pořádkových jednotek, jsou členové Krajských pořádkových jednotek zařazeni na svých domovských odděleních, převážně na Obvodních odděleních policie, odděleních hlídkové služby, vězeňsko- eskortních odděleních a služba v pořádkové jednotce je nad rámec jejich každodenních služebních povinností.

1.4 VYSÍLÁNÍ A NASAZOVÁNÍ POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

O vysílání Krajské pořádkové jednotky v rámci své působnosti rozhoduje ředitel krajského ředitelství policie, nebo jím pověřený vedoucí policista, který rozhodne i o vyslání na jiné místo České republiky. Vyžaduje-li bezpečnostní situace využití několika Krajských pořádkových jednotek policie, rozhodnutí toto je v pravomoci náměstka policejního prezidenta pro vnější službu. Velitel opatření rozhoduje o nasazení pořádkové jednotky. O samotném provedení zákroku a použití donucovacích prostředků i dalších taktických postupech rozhoduje velitel pořádkové jednotky. Tento může část těchto úkolů svěřit vedoucím skupin nebo velitelům družstev.²

² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 11–12.

1.5 VÝBĚR POLICISTŮ DO POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Do pořádkové jednotky Plzeňského kraje jsou policisté vybíráni na základě vlastní žádosti. Pro zařazení musí policista splnit fyzické a psychické požadavky, především z důvodů plnění náročných úkolů a s tím odpovídajících nároků na fyzickou a psychickou odolnost. Družstvo je tvořeno z osmi členů, kdy každý z členů má své úkoly a pro tyto musí mít určité předpoklady. Do kolektivu pořádkové jednotky musí policista zapadnout, proto služba v pořádkové jednotce není pro každého. Policisté zde zařazení vykonávají službu v pořádkové jednotce zpravidla ve svém volném čase, to je v době mimo základní fond pracovní doby. Z uvedených důvodů je služba v pořádkové jednotce velmi fyzicky i psychicky náročná, což může z důvodů časové náročnosti negativně ovlivnit i soukromý život policisty.³

³ Zákon č. 361/2003 Sb. v platném znění. *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2003, s. 6-12.

2 ORGANIZACE POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

2.1 VELITEL POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

V hierarchii pořádkové jednotky stojí nejvýše její velitel, který má na starosti veškerou činnost související s její činností. Hlavními úkoly jsou řízení pořádkové jednotky, zaručení její akceschopnosti a odpovídající přípravy. Rozhoduje o taktice a provedení zákroku. V jeho odpovědnosti je dodržování zákonitosti a přiměřenosti zákroků proti pachatelům protiprávního jednání, jakož i vytváření podmínek pro rozvoj podřízených pracovníků po stránce odbornosti i fyzické zdatnosti. Dále odpovídá za svěřený majetek, jeho používání a údržbu. Jeho dalšími úkoly jsou také zpracovávat přehledy o činnosti pořádkové jednotky a po každém bezpečnostním opatření vyhotovit vyhodnocení. Mimo výše uvedené plní i mnoho úkolů, vyplývajících z jeho funkce.⁴

2.2 ZÁSTUPCE VELITELE POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Mezi jeho hlavní úkoly patří zastupování velitele pořádkové jednotky v době jeho nepřítomnosti. Podílí se na plánování přípravy a výcviku pořádkové jednotky a při nasazení i na velení při zákroku pod jednotným velením. Zpracovává požadavky na doplnění materiálu. Důležitým úkolem je provádění kontroly výkonu služby, zhotovení plánu kontrol a plánu činnosti pořádkové jednotky.⁵

2.3 VEDOUcí SKUPINY POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Hlavním úkolem vedoucích skupin je řídicí činnost družstev ve skupině a zaručení jejich akceschopnosti k zákrokům. Podílí se na výcviku a organizaci skupin. Po ukončení výkonu služby shromažďuje od policistů poznatky k průběhu služby a ty předává vedoucím policistům. Tato funkce se v pořádkové jednotce prakticky uplatňuje teprve od roku 2013. Jejím hlavním úkolem je odlehčit veliteli koordinaci policistů a

⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 13-14.

⁵ Tamtéž, s. 14.

tím zefektivnit a zpřesnit rozmístění a pohyb družstev podle aktuálního vývoje v rámci bezpečnostního opatření.⁶

2.4 VELITEL DRUŽSTVA POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Jeho úkolem je organizace činnosti jednotlivých policistů v družstvu. Trendem poslední doby je přenášení povinností z vyšších vedoucích postavení právě na velitele družstev. Děje se tak z důvodu zefektivnění činnosti družstva na místě zákroku a tím zrychlení a zpřesnění zákroků proti pachatelům protiprávního jednání. Mezi jeho další úkoly patří získávání informací k průběhu služby a ty přenášet na výše postavené vedoucí policisty.⁷

2.5 POLICISTA POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Policista plní úkoly v rámci pořádkové jednotky. Mezi jeho povinnosti patří zejména plnit pokyny velitele družstva, nebo jiných vedoucích policistů, zvyšovat si odborné znalosti a fyzickou připravenost. Dále získávat zkušenosti, které může dále uplatňovat. Pečovat o jemu svěřený majetek a vhodně jej používat.⁸

⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 14

⁷ Tamtéž, s. 15.

⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 16.

3 VÝCVIK A SPECIALIZACE POLICISTŮ POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Hlavní slovo o obsahu, rozsahu, formě, a metodice výcviku má ředitelství služby pořádkové policie při Policejním prezidiu Policie České republiky, který vychází z podnětů dávaných řediteli jednotlivých krajských ředitelství policie. Dále je výcvik upraven cvičebním řádem pořádkových jednotek, který každoročně schvaluje ředitel krajského ředitelství policie, odpovídající za zpracování pololetních až ročních podrobných plánů výcviků policistů pořádkových jednotek, včetně antikonfliktních týmů formou interních aktů řízení. Dále odpovídá za realizaci cvičení pořádkové jednotky minimálně jedenkrát za dva měsíce. Jednotlivá cvičení probíhají pod dohledem instruktorů nejen pořádkové jednotky, ale i služební přípravy, především z důvodů předávání nových zkušeností z výcviků a zákroků. V neposlední řadě vysílá pořádkovou jednotku, případně vedoucí policisty nebo instruktory na cvičení organizované policejním prezidentem České republiky. Při cvičení s ostatními složkami integrovaného záchranného systému se nacvičují úkoly při mimořádných událostech. Mezi povinnou přípravu policistů pořádkové jednotky patří pořadová, pořádková, taktická, tělesná, profesní, speciální, psychologická a organizační příprava, které lze secvičovat i s ostatními službami policie.⁹

3.1 INSTRUKTOR

Instruktor pořádkové jednotky navrhuje jednotlivé zaměstnání výcviku, odbornou a fyzickou přípravu policistů, metodicky řídí a organizuje výcvik. Dále odpovídá za vycvičenost, připravenost policistů a jejich přezkoušení u fyzických prověrek. Rovněž se podílí na plánech zákroků a jejich následném vyhodnocení pro účel dalšího zefektivnění přípravy a výcviku policistů. Provádí proškolení manipulace s technickými prostředky, výstrojí, zbraněmi a dalšími pomůckami přidělenými do pořádkové jednotky. Zvyšuje svoji odbornost z důvodů nástupu nových taktických

⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 12.

postupů, a z těchto důvodů je vyslán na školení a kurzy, pořádanými ostatními pořádkovými jednotkami.¹⁰

3.2 PSYCHOLOG

V pořádkové jednotce psycholog řeší zátěžové a krizové stavy policistů. Podílí se na psychické připravenosti a odolnosti policistů pořádkové jednotky, zejména tvorbě výcviku, sledování policistů během a po zátěži. Doporučuje policisty do služby v pořádkové jednotce. Napomáhá správnému průběhu opatření tím, že odhalí a poukáže na stresové faktory a možnost jejich řešení.¹¹

3.3 SPECIALISTA HASIČ

Tato specializace je v pořádkové jednotce zavedena od roku 2012. Do tohoto roku byli policisté vybavováni pouze hasicími přístroji bez speciálních a praktických zkušeností boje proti plamenům. V současné době jsou policisté – hasiči vybavováni speciálními ochrannými prostředky, hasicími přístroji a nehořlavou dekou, která je nezbytná při hašení oděvu postižených osob. Tito specialisté podstupují několikrát do roka náročné cvičení vedené profesionálními hasiči.

3.4 SPECIALISTA ZDRAVOTNÍK

Stejně jako u předešlé specializace je policista zdravotník do pořádkové jednotky zaveden od roku 2012. Do této doby zajišťovali prvotní zdravotní péči policisté, kteří v civilním životě získali nějaké zkušenosti o první pomoci. K dnešnímu dni disponuje pořádková jednotka dvanácti policisty, kteří absolvovali speciální třídní kurz první pomoci, pro policisty pořádkové jednotky. Policisté zdravotníci dále několikrát do roka absolvují praktická cvičení, kde si nové zkušenosti oživí a vyzkouší v modelových situacích.

¹⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 15.

¹¹ Tamtéž, s. 16.

Vybavení policisty zdravotníka:

- zdravotnický batoh
- textilní nosítka na přepravu zraněné osoby
- krční límec pro osobu s podezřením na poranění krční páteře
- dýchací vak
- náhlavní svítilna
- prostředky k zaškrcení silného, tepenného krvácení
- obvazový a krycí materiál
- popáleninový balíček
- voda na výplach očí
- dlaha na znehybnění zlomené končetiny
- materiál k ošetření pneumotoraxu
- nůžky
- dezinfekční prostředky
- ochranné rukavice
- termické folie

3.5 SPECIALISTA OBSLUHUJÍCÍ VRHAČ GRANÁTŮ

Do výzbroje pořádkové jednotky je zařazen i vrhač granátů. Na rozdíl od armády, používá policie České republiky do těchto granátometů nesmrtící - neletální munici. Střelci obsluhující vrhač granátů podstoupili cvičení, kde se seznámili s veškerou jim dostupnou municí a jejími účinky. Uvedené cvičení absolvují několikrát ročně. V pořádkové jednotce se používá několik druhů munice, kdy nejpoužívanější municí jsou nesmrtící střely, které jsou určeny k přímému zasažení pachatele. Jsou vyrobeny z měkkých materiálů a mají za účel pachatele protiprávního jednání ochromit na dobu potřebnou k jeho následnému zadržení. Dále se používá munice se slzotvornou látkou, která po vystřelení vymrští patrony až do vzdálenosti několika set metrů, kde z nich začne slzotvorná látka působit. Tento druh střely je zejména možno použít k rozehnání velké skupiny osob, která se dopouští protiprávního jednání nebo pro vstřelení do budovy k vypuzení uvnitř neoprávněně se zdržujících osob. Využití a možnosti granátometu jsou rozmanité. I proto je nedílnou součástí při nasazení pořádkových jednotek.

3.6 DOKUMENTARISTA

Pro činnost dokumentaristy se využívají především policisté zařazení na oddělení služby kriminální policie a vyšetřování, oddělení techniky a pracovníci odboru informačních a komunikačních technologií, především z důvodu bezchybné manipulace se záznamovou technikou. Dále tito policisté mají dostatečné znalosti k zajištění potřebného záznamu, který je následně možné použít jako důkazní materiál při objasňování trestné činnosti, či jiného protiprávního jednání. Při jednotných zákrocích pořádkové jednotky jsou tyto záznamy zcela nepostradatelné pro úspěšnou realizaci pachatelů nezákonného jednání. Na základě pořízených záznamů je možné pachatele protiprávního jednání trestně stíhat a odsoudit.

3.7 ŘIDIČ

Do dnešní doby není zpracována přesná koncepce pro specializaci řidič pořádkové jednotky. Z tohoto důvodu je na tento post zapotřebí jen vlastnit patřičné oprávnění k řízení motorového vozidla a oprávnění k řízení motorového vozidla ministerstva vnitra opatřeného výstražným rozhlasovým zařízením. Do budoucna se počítá s proškolením řidičů pořádkové jednotky na speciálním polygonu, kde se naučí zvládat možné krizové situace.

4 ROZDĚLENÍ DRUŽSTEV POŘÁDKOVÉ JEDNOTY

4.1 ZÁSAHOVÉ DRUŽSTVO

Zásahové družstvo je základním organizačním článkem pořádkové jednotky. Provádí zákroky pod jednotným velením, plní úkoly spojené s ochranou bezpečnosti osob, a majetku a veřejného pořádku. Podílí se na výkonu služby při opatřeních vyžadujících si nasazení většího počtu policistů, jako jsou sportovní a kulturní akce, nebo pátrání po osobách a věcech.¹²

4.2 ESKORTNÍ DRUŽSTVO

Družstvo mimo provádění zákroků a úkolů pořádkové jednotky, je prioritně určeno k eskortování zadržených nebo zajištěných osob na předem určené místo. Povinností členů tohoto družstva při převzetí osoby k provedení eskorty je zejména přesvědčit se, zda eskortovaná osoba u sebe nemá zbraň, nebo jiné věci důležité pro následné dokazování protiprávního jednání a toto jednání dokumentovat. V eskortním družstvu jsou rovněž zařazeny ženy, což je zejména z důvodu prohlídek osob opačného pohlaví.¹³

4.3 OPERATIVNÍ DRUŽSTVO

Operativní družstva jsou v poslední době v pořádkových jednotkách hojně nasazována z důvodu využívání nových taktických postupů. Členové operativního družstva se zpravidla pohybují v civilních šatech a plní prioritně úkoly, při nichž vyhledávají a označují pachatele protiprávního jednání, kteří jsou uniformovaným policistům latentní. Na uvedené jednání upozorňují velitele opatření, a v souvislosti s touto činností mohou dokumentovat i její protiprávnost. Dále mohou pachatele trestné činnosti omezit na osobní svobodě a v neposlední řadě provádí ochranu členů antikonfliktního týmu. Vybavení členů operativního družstva závisí na charakteru a

¹² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 16.

¹³ Tamtéž, s. 16.

bezpečnostních rizicích opatření. Ochranné pomůcky, stejně jako nošení zbraně a donucovacích prostředků napomáhají k úspěšnému dokončení zákroku, ale ne vždy policisté takto mohou být vybaveni, především z důvodu absolutní latentnosti pro ostatní zúčastněné osoby. Z těchto důvodů se pro činnost operativního družstva využívají zkušení policisté, kteří ovládají techniku boje a mají správné právní povědomí.¹⁴

4.4 TECHNICKÉ DRUŽSTVO

Do technického družstva patří policisté specialisti. Jedná se o řidiče, hasiče, zdravotníky, dokumentaristy, obsluha donucovacích a technických prostředků a logistické zabezpečení. Při zákrocích pořádkové jednotky jsou tito specialisté rovněž nasazováni do operativních a zásahových družstev, kde plní mimo svou specializaci i ostatní úkoly člena družstva.¹⁵

4.5 DRUŽSTVO KYNOLOGIE

V dnešní době jako nedílná součást pořádkové jednotky je i družstvo služební kynologie. U Policie je využíváno převážně dvou plemen služebních psů, konkrétně belgický ovčák Malinois a Německý ovčák. Plemeno Belgického ovčáka je oblíbeno pro svůj temperament, ovladatelnost, neúnavnost a rychlost, která vyniká zejména u obranných prací. Německý ovčák vyniká v pachových pracích. Služební pes se v pořádkové jednotce může využít k mnoha účelům, jako je pátrací akce po pohřešovaných osobách, kdy zde je služební pes využit k propátrání okolí za účelem vyhledání osob či věcí a případného označení nebo je možné služebního psa využít k vyhledání a vypracování stopy, to je určení směru odchodu osoby, které je důležité pro následný postup pořádkové jednotky. V rámci pátrací akce po nebezpečném pachateli je služební pes využit k vyhledání a případnému vypracování pachové stopy, k propátrání okolí, k zadržení, střežení a následné eskortě osoby. K zajištění veřejného pořádku při

¹⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 16.

¹⁵ Tamtéž, s. 17.

bezpečnostních opatřeních jsou služební psi využíváni k přehrazení cest, střežení a doprovodu osob.¹⁶

4.6 DRUŽSTVO HIPOLOGIE

Nepostradatelnou součástí dnešní činnosti pořádkové jednotky je služební hipologie, kterou disponuje jízdni policie v Praze, kdy počátek této jednotky se datuje k příležitosti konání Československé všeobecné výstavy pořádané v roce 1991 jako navázání tradice na dobu před 2. Světovou válkou, kdy bylo na území hlavního města Prahy dislokováno několik oddílů jízdni policie. Dále službou hipologie disponují krajské ředitelství Jihomoravského kraje, konkrétně Brno a Zlín.

Jízdni policie byla zřízena jako součást pořádkové policie, tedy k zajištění hlídkové činnosti v nedostupném terénu a rekreačních oblastech. Ve svých začátcích byly tomuto oddělení zapůjčeny koně od drobných chovatelů, kdy s jedenácti koňmi začínalo přibližně dvacet policistů.

Pro služby pořádkové policie se využívají dvě kategorie koní: kůň pro hlídkovou službu, který je schopen plnit běžné úkoly policie a služební kůň pro plnění speciálních úkolů, tedy mimo běžnou činnost služebního koně i činnost spočívající v plnění speciálních úkolů při ochraně veřejného pořádku zejména při jeho hromadném narušení, tedy při plnění úkolů pořádkové jednotky.

Pro potřeby služebního koně policie je vybíráno plemeno Český teplokrevník, kdy v současné době je využíváno 36 služebních koní.

Policisté oddělení služební hipologie a služební koně jsou zejména využíváni k výkonu hlídkové služby, zajišťování bezpečnosti osob a majetku, pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách, zajištění veřejného pořádku při konání kulturních a sportovních akcí, zákrokům pod jednotným velením při nepovolených shromážděních osob a srazech extremistických skupin a v neposlední řadě k reprezentaci Policie České republiky.

¹⁶ Interview se Zdeňkem ŠTEKLEM, policistou služební kynologie Policie České republiky. Plzeň: 15. 9. 2013.

Právní ustanovení použití služebního koně se nachází v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně v § 52 písmeno i), kdy policista je oprávněn použít donucovací prostředek vytlačování koněm zejména zastavení postupu, snížení agresivity, případně rozptýlení osob, které narušují veřejný pořádek.¹⁷

¹⁷ GREGOR, M. *Služební hipologie u Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

5 MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

Policisté zařazení do pořádkové jednotky, jsou vybaveni a vyzbrojeni tak, aby byli schopni provést potřebný zákrok. Jejich vybavení je dle vývojových trendů doplňováno a obměňováno z důvodů zkvalitnění prováděných zákroků.¹⁸

5.1 VYBAVENÍ JEDNOTLIVCE

Při vstupu po pořádkové jednotky je každý policista vybaven výstrojí a výzbrojí, která je potřebná pro plnění specifické služby v této jednotce. Za tento jemu svěřený materiál a za jeho případnou ztrátu sám odpovídá. Po každém použití je zapotřebí vybavení zkontrolovat, zda není poškozeno, nebo jiným způsobem omezena jeho funkčnost, jelikož případná závada by mohla ve svém důsledku vést k neúspěšnému dokončení zákroku, v krajním případě i k riziku zranění policisty. Každá přidělená výstrojní součástka je označena štítkem s dobou životnosti, kterou je zapotřebí kontrolovat a v případě potřeby včas informovat svého velitele, který zajistí jeho výměnu. Výstroj se také mění s nástupem nových trendů a technologií, které výstroj a vybavení zkvalitňují a tudíž poskytují vyšší ochranu a komfort při jeho používání.

Mezi vybavení jednotlivce patří:

- protiúderová přilba s ochranou maskou a filtrem
- protiúderový komplet
- ohnivzdorné boty
- ohnivzdorná kombinéza
- ohnivzdorné prádlo a kukla
- protiúderové rukavice
- taktická vesta
- nylonový opasek s taktickým pouzdem na pistoli a jiné vybavení
- úderové prostředky obušek a teleskopický obušek

¹⁸ Příloha č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 1.

- slzotvorné prostředky
- ruční svítilny
- útočný nůž

V odůvodněných případech, vyžaduje-li to bezpečnostní situace, lze policisty dovybavit osobními ochrannými pomůckami, jako jsou balistická helma, vesta a protistřepinové brýle.¹⁹

5.2 VYBAVENÍ POHOTOVOSTNÍHO A ESKORTNÍHO DRUŽSTVA

Jak je již popsáno v předchozí části práce, pohotovostní a eskortní družstvo mimo běžné činnosti družstva pořádkové jednotky vykonává prioritně eskorty osob. K těmto účelům využívá následující vybavení:

- jednorázová pouta
- obálky, sáčky na osobní věci a věci zajištěné při osobní prohlídce eskortovaných osob
- tiskopisy vydávané oproti vydaným věcem
- tiskopisy k převzetí osoby omezené na osobní svobodě
- záznam pro dokumentaci protiprávního jednání osoby omezené na osobní svobodě
- dokumentační prostředky²⁰

5.3 VYBAVENÍ TECHNICKÉHO DRUŽSTVA

Technické družstvo plní úkoly družstva pořádkové jednotky. Mimo to jsou členové tohoto družstva vybaveni technickými prostředky, kterými mohou odstranit, nebo překonat překážky, brání-li tyto splnění zákroku.

¹⁹ Příloha č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 1-3.

²⁰ Tamtéž, s. 3-4.

Vybavení technického družstva:

- přenosná benzínová elektrocentrála
- osvětlovací souprava
- kotoučová bruska
- motorová pila
- ochranné pomůcky
- kovový žebřík skládací
- kovová palice, lopata, krumpáč, sekyra
- pákové štípací kleště
- pilka na kov

Technické vybavení družstva bylo při ostrém zákroku použito při nasazení na Modravě, kde jím byly odstraněny technické překážky aktivistů, odpůrců kácení tamní flory napadené škůdci.²¹

5.4 VYBAVENÍ PRO SPOJENÍ A KOMUNIKACI

Policie České republiky reaguje na stále rychleji objevující se technologie v oblasti komunikace, záznamových zařízení a informačních technologií. Z těchto důvodů zavádí do pořádkové jednotky nové vybavení, které s uvedeným trendem korespondují a tím, v oblasti komunikace a pořizování zvukových či obrazových záznamů, zefektivňují činnost policie při potlačování bezpečnostních hrozeb a při dokazování trestné činnosti. Příklad spojovací a záznamové techniky:

Radiostanice Matra používaná jak na služebnách policie (provedení základnové), ve služebních vozidlech (provedení vozidlové), tak jako vybavení policistů jednotlivých družstev (provedení ruční). Radiostanice umožňují komunikaci na mnoha zakódovaných kanálech, kdy je nemožné civilním osobám tuto komunikaci odposlouchávat. Ruční radiostanice je možné doplnit náhlavní soupravou pro použití v protiúderové přilbě, nebo GPS modulem, který vysílá informace o poloze radiostanice, resp. jednotlivého policisty.

²¹ Příloha č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 3-5.

Digitální záznamové zařízení jako digitální kamery, digitální fotoaparáty, miniaturní digitální kamery pro montáž na protiúderovou přílbu, MP3 přehrávač se záznamem. Jedná se o druhy zařízení, které jsou velmi důležité při dokazování páčání protiprávního jednání trestné činnosti, a rovněž tak při následném vyhodnocování zákroku k odhalení případného pochybení zasahujících policistů. Soupravy pro bezdrátový přenos videozáznamů z kamery do záznamového a dokumentačního, nebo velitelského vozidla. S jeho pomocí může velitel pořádkové jednotky okamžitě vidět vývoj bezpečnostní situace a efektivně na ni reagovat.

Zařízení pro komunikaci se skupinami osob, nebo pro vydávání zákonných výzev. Slouží k efektivnímu předávání informací větším skupinám osob. Vydávají se jim výzvy, které předcházejí zákroku a použití donucovacích prostředků. Jeden typ zařízení je umístěn ve služebních vozidlech jako součást výstražného rozhlasového zařízení a druhým je ruční megafon.

Technika na přijímání a zpracovávání pořízených záznamů. Tímto typem techniky je vybaveno záznamové a dokumentační vozidlo, které přijatý záznam okamžitě zpracovává a může jej dále přenášet. Vozidlo je dále vybaveno externím diskem pro uchovávání pořízených záznamů.²²

5.5 SLUŽEBNÍ VOZIDLA

Nejčastěji užívané dopravní prostředky v pořádkových jednotkách jsou vozidla pro devět až dvanáct lidí značky Volkswagen Transporter a nebo Crafter. Tyto vozidla jsou u Policie České republiky zastoupena v dostatečném množství, aby bylo možné přepravit celou pořádkovou jednotku.

Dalším využívaným vozidlem je nákladní eskortní vozidlo značky Ford Transit, kterým se přepravuje eskortní družstvo. Vozidlo je vybaveno mřížovou celou, ve které je možné eskortovat několik osob najednou.

Velitel pořádkové jednotky spolu dalšími vedoucími policisty je přepravován velitelským vozidlem, vybaveným radiokomunikačním systémem, včetně několika

²² Příloha č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 6-7.

monitorů, na kterých lze sledovat videozáznam z MMC vozidla a helikoptéry a efektivně tak řídit činnost zasahujících policistů.

Vodní stříkač je nákladní vozidlo značky Tatra, které obsluhují dva policisté, řidič a obsluha vodních trysek. Vodní stříkač je nedílnou součástí inventáře pořádkové jednotky, kdy jeho nasazení nespočetněkrát napomohlo při znovuoobnovení veřejného pořádku, a i samotná jeho přítomnost ve většině případů odradí možné narušitele veřejného pořádku.

Osobní automobily Škoda Octavia jsou při nasazení pořádkové jednotky využívány okrajově, zejména ze strany dopravní policie, dokumentačních, případně operativních skupin.²³

5.6 MOBILNÍ MONITOROVACÍ CENTRUM (MMC)

Jedná se o vozidlo prioritně pořízené na preventivní a represivní činnost policie při potlačování extremistických skupin a hnutí a tím u občanů vyvolávat pocit bezpečí. Neméně významným využitím tohoto vozidla je monitorování sportovních fanoušků při opatřeních pořádkových jednotek, což je hojně využíváno. Vozidlo lze využít i při dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, či monitorovat místa s častým výskytem trestné činnosti. MMC umožňuje kvalitní dokumentaci protiprávního jednání a rychlý postih pachatelů trestné činnosti.

Vybavení vozu MMC:

- kamery na hydraulickém stožáru o výšce 6 metrů
- kamery s vysokým rozlišením umístěné na otočných hlavicích
- wifi kamery, které je možné umístit do volného prostoru
- reflektory pro přisvícení v noční době
- profesionální kamera s bezdrátovým přenosem signálu
- miniaturní kamery, které lze umístit na oděvní součást policisty
- techniku pro zpracování pořízeného záznamu
- zařízení zpracovávající videosignál z helikoptéry

²³ Příloha č. 2 k závaznému pokynu policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 5.

- radiokomunikační systém PEGAS

Vozidlo MMC bylo z velké části financováno z fondů Evropské unie. Celkové náklady na pořízení tohoto vozidla přišly na 8,5 milionů korun. Krajský úřad Plzeňského kraje do tohoto projektu investoval 1 milion korun. Zbývající částka 7,5 milionů korun byla z 15 % financována ze státního rozpočtu a zbývajících 85 % financováno právě z fondů Evropské unie.²⁴

²⁴ *Mobilní monitorovací centrum - projekt „Předcházení a postih projevů extremismu při hromadných akcích“*. Praha: Policie České republiky, 2011.

6 ANTIKONFLIKTNÍ TÝM

Hlavním úkolem těchto policistů je kontakt s cílovou skupinou osob, u které je hrozba násilností nebo protiprávního jednání a toto jednání pomocí jazykové a komunikační vybavenosti odvrátit. Jsou to policisté, kteří by měli mít dostatek zkušeností při nasazení pořádkové jednotky. Tito policisté tvoří zdánlivého prostředníka mezi potencionálními pachateli protiprávního jednání a policisty zařazenými v pořádkové jednotce, čímž zprostředkovávají navzájem požadavky jednotlivých stran.²⁵

6.1 VÝBĚR ČLENŮ

Do antikonfliktního týmu jsou zařazováni policisté na základě vstupního pohovoru za přítomnosti služebního psychologa a činnost je zde založena na dobrovolnosti. Policisté antikonfliktního týmu jsou povinni zúčastnit se speciálních kurzů, školení, zaměstnání spojených s výcvikem pořádkové jednotky, kde jsou zejména vytvářeny vhodné modelové situace, při kterých si mohou vyzkoušet své teoretické vědomosti. Policisté antikonfliktního týmu by především měli disponovat komunikačními a lingvistickými schopnostmi.²⁶

6.2 ÚKOLY

Základními úkoly antikonfliktního týmu je předcházet protiprávnímu a agresivnímu jednání především způsobem vhodné komunikace. Zaměřují se především na cílové skupiny sportovních fanoušků, extremistických sympatizantů a podobně. Osobám přímo se zúčastňujících opatření vysvětluje účel a smysl opatření jakož i jejich povinnosti a následné opatření pořádkové jednotky nebudou-li tyto povinnosti respektovat. Dále se členové antikonfliktního týmu nasazují tam, kde je potřeba zesílené komunikace mezi osobami a policisty, nebo mezi skupinami osob s rozdílnými názory. Před samotným bezpečnostním opatřením se musí seznámit s bezpečnostní situací, možnými hrozcími

²⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 20.

²⁶ Tamtéž, s. 22.

riziky, množstvím informací, které mohou podávat sdělovacím prostředkům a veřejnosti. Dále plní zásadně jim uložené, specifické úkoly, kterými se nesnaží suplovat činnosti jiných složek policie. Antikonfliktní tým působí především na území příslušného krajského ředitelství, ale není ničím nezvyklým, že na území jiných krajských ředitelství působí zejména v součinnosti s vlastní pořádkovou jednotkou, žádá-li to bezpečnostní situace.²⁷

6.3 VÝSTROJ A VÝZBROJ

Policisté antikonfliktního týmu jsou zpravidla na opatření nasazováni v civilním oděvu. Jsou vybaveni reflexní vestou s označením antikonfliktního týmu a osobním identifikačním číslem. Dále jsou vybaveni balistickou vestou pro skryté nošení a radiostanicí. Dle situace a potřeby mohou být vybaveni služební zbraní, slzotvorným prostředky, teleskopickým obuškem a svítilnou.²⁸

Při bezpečnostních opatřeních poslední doby, se platnost antikonfliktního týmu nespočetněkrát ověřila. Z důvodu, že tito policisté nejsou oděni do uniforem, nepůsobí na veřejnost jako represivní síla státu, a z tohoto důvodu s cílovou skupinou osob jsou schopni navázat snadněji kontakt, a tím odvrátit možné nebezpečí jejich protiprávního jednání.

²⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 20.

²⁸ Tamtéž, s. 22.

7 OPATŘENÍ A DOKUMENTACE POŘÁDKOVÝCH JEDNOTEK

Opatřením se rozumí policejní bezpečnostní opatření, policejní akce, které zahrnují zpravidla nasazení většího počtu policistů, sil a prostředků, které není možno zajistit běžným výkonem služby na určeném území k potlačení negativních jevů, ovlivňujících bezpečnostní situaci.²⁹

7.1 PŘÍPRAVA A VYHLÁŠENÍ OPATŘENÍ

Opatření vyhláší ředitel krajského ředitelství policie, nebo k tomu oprávnění vedoucí policisté svým interním aktem řízení. Policisté, podílející se na přípravě bezpečnostního opatření informují o připravovaných opatřeních, jeho rozsahu, zaměření a samotném provedení opatření vedoucí pracovníky krajského ředitelství, případně ředitele krajského ředitelství, na jehož území bude plánované opatření probíhat. V případech, kdy se jedná o sportovní utkání s mezinárodní účastí, nebo lze předpokládat dopad opatření na jiný stát, o této skutečnosti informují odpovědní policisté úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky. Je-li nebezpečí z prodlení a rozkaz k opatření nemůže vydat výše uvedený policista, provede tak operační důstojník příslušného operačního střediska založením události „MAJÁK“. Samotnému vyhlášení a přípravě předchází důsledné vyhodnocení bezpečnostních rizik, k čemuž lze využít spolupráce se zpravodajskými službami. Následuje předběžné stanovení sil a prostředků s ohledem na předpokládaný rozsah a charakter opatření s přihlédnutím na možná související bezpečnostní rizika, kdy se vyčlení potřebné množství policistů, techniky a prostředků k zajištění této akce. Ke spolupráci lze dále přizvat ostatní složky policie, jako jsou letecká služba a hipologie. Vyžaduje-li to situace, vyžádá se součinnost s orgány státní správy a samosprávy, představiteli obecní policie, fyzickými a právníckými osobami, jakož i spolupráce s ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Dalšími úkoly policie je vhodné zajištění prostor a budov, v

²⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 3

jejichž bezprostřední blízkosti se má akce konat z důvodů zabránění jejich poškozování, a možnosti použití zde uložených věcí, které by mohly posloužit jako případná zbraň proti policii, nebo jiným osobám. Vyžaduje-li to bezpečnostní situace, zajištění pyrotechnické prohlídky. Dále je zapotřebí zajistit vhodné prostory k realizaci pachatelů trestné činnosti, prostory k umístění zadržených osob, odpovídající hygienické zázemí. O plánovaných opatřeních vyrozumí odpovědný policista prostřednictvím operačního střediska operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky, které s těmito informacemi dále pracuje.³⁰

7.2 ŘÍZENÍ OPATŘENÍ

Řízením opatření je pověřen místně příslušný policejní ředitel a to i tehdy, jsou-li do opatření veleni policisté z útvarů policie nespádající do jeho pravomoci. Jsou-li do opatření veleni policisté z jiných územních odborů policie, nebo opatření přesahuje územní obvod územního odboru, řídí opatření ředitel krajského ředitelství, nebo jím určený vedoucí policisté. Přesáhne-li opatření územní obvod krajského ředitelství policie, řídí opatření ředitel útvaru s celostátní působností, policejní prezident, nebo oprávněný vedoucí policisté. Při neplánovaných, nebo neodkladných opatřeních řídí do převzetí kompetentního vedoucího policisty opatření policista příslušného operačního střediska. V případě, že zasahuje do řízení opatření nadřízený vedoucího policisty pověřeného vedením opatření a to tím, že začne udělovat pokyny nebo jiným způsobem řídit činnost sil a prostředků zúčastněných na opatření, přebírá nadřízený řízení bezpečnostní akce se všemi povinnostmi.³¹

7.3 ROZKAZ OPATŘENÍ

Tento rozkaz vydává ředitel jako interní akt řízení, v rámci své působnosti a obsahuje základní údaje jako je název, cíl opatření, čas s místem nasazení sil a prostředků, k nimž je vyhotoven seznam, kde je uvedeno jejich uspořádání, úkoly a,

³⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 3-5.

³¹ Tamtéž, s. 3-5.

určení záloh. Dále obsahuje informace o dosud provedených opatřeních, včetně popisu možných bezpečnostních hrozeb spojených s protiprávním jednáním. V rozkaze je stanoven velitel opatření se svým zástupcem, policista určený k velení při provedení zákroku, případně složení štábu, s uvedením jejich úkolů a odpovědností. Rovněž je stanoven čas s místem instruktáže a policista, který tuto instruktáž provede. Je určen plán spojení, místo a způsob realizace pachatelů trestné činnosti a další nezbytné pokyny k provedení opatření.³²

7.4 TYPOVÝ PLÁN

V případech opakujících se akcí spojených s nebezpečím protiprávního jednání je možné vytvořit typové plány opatření. V nich jsou obsaženy dosud získané zkušenosti, poznatky a řešení obdobných situací. Typový plán se skládá ze tří částí. Část textovou, kde jsou obsaženy informace o názvu opatření, času a místě konání, jeho vyhodnocení, vzniklého protiprávního jednání, odpovědní policisté za velení, seznamy sil a prostředků, které byly nasazeny. Druhou částí je část grafická, kde jsou topografické mapy, mapy spojení, plány, fotografie. Třetí část je pomocná. V této jsou obsaženy informace o silách a prostředcích, kterými útvar disponuje, tabulkami spojení, výkazy výsledků opatření a dalšími pomocnými materiály. Typové plány jsou k dispozici řediteli, operačním důstojníkům a policistům pověřeným velením konkrétních opatření.³³

7.5 INSTRUKTÁŽ

Instruktaž policistům nasazených na opatření zajišťuje velitel opatření, nebo jím určený policista. Ten také zajistí provedení kontroly výstroje, výbroje a materiálu a jeho funkčnosti. Policista provádějící instruktáž seznámí vyčleněné policisty s bezpečnostní situací, možnými riziky, úkoly, a cíli opatření a policisty odpovědnými za velení opatření. Stanoví hlavní zásady postupu, při zajištění bezpečnosti a zabránění

³² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 5-6.

³³ Tamtéž, s. 7-8.

protiprávnímu jednání a upřesní síly a prostředky nasazené do opatření, jakožto i jejich rozdělení rozmístění. Rovněž seznámí policisty se způsobem spojení a volacími znaky. Upozorní na oprávněnost a zákonnost použití donucovacích prostředků a na individuální odpovědnost při jejich použití. V neposlední řadě poučí o zdravotních rizicích a o použití osobních ochranných pomůcek. Instruktaž doplní o aktuální taktické a řídicí úkoly. O provedené instruktaži a kontrole policistů musí být sepsán záznam.³⁴

7.6 ÚKOLY VELITELE OPATŘENÍ

Velitel opatření zejména hodnotí bezpečnostní situaci, její charakter a rozsah. Určuje postupy a realizaci opatření. Stanoví zásady provedení zákroku proti pachatelům protiprávního jednání, kdy proti těmto určí postup k jejich zadržení a následnou eskortu. Velí při zajišťování věcí pocházejících z trestné činnosti, nebo k této použitých. Plní povinnosti hlásné služby o průběhu opatření a je odpovědný za činnost štábu.³⁵

7.7 UKONČENÍ OPATŘENÍ

O ukončení opatření rozhoduje jeho velitel, který zároveň zajistí vyhodnocení opatření nejpozději do sedmi kalendářních dnů, ve kterém je popsána i součinnost ostatních subjektů. Vyhodnocení rovněž obsahuje dokumentaci opatření a činnosti pořádkové jednotky, protiprávního jednání osob, včetně případných pochybení zasahujících policistů.³⁶

³⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 8-9.

³⁵ Tamtéž, s. 9.

³⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 10.

8 DOKUMENTACE VEDENÁ PŘI ZÁKROCÍCH POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Před samotným nasazením pořádkové jednotky jsou zpracovány dokumenty týkající se rozkazu opatření, ve kterém jsou popsány dosud známé skutečnosti k bezpečnostnímu opatření, jeho název, čas a místo uskutečnění akce, určení vedoucích policistů, a vyčlenění sil a prostředků k jeho zajištění. Dále rozmístění pořádkové jednotky, rozhodnutí o uzávěrách a omezeních. V průběhu opatření se zpracovává dokumentace týkající se zákroku, do které patří rozkaz k provedení zákroku, učiněná opatření k předejití zákroku, výzvy, výstrahy, rozhodnutí k použití donucovacích prostředků a dokumentace činnosti pořádkové jednotky při zákroku. Po zákroku se vede dokumentace, kde je hlášení o použití donucovacích prostředků a zbraně včetně úředních záznamů týkajících se prošetření jejich oprávněnosti a přiměřenosti. Dále zde jsou počty předvedených, zadržovaných a zajištěných osob, počty zraněných osob a policistů. Jsou zde obsaženy i závěry a návrhy ke zjištěným nedostatům opatření.³⁷

³⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009, s. 18-19.

PRAKTICKÁ ČÁST

9 DONUCOVACÍ PROSTŘEDKY

Donucovací prostředky a podmínky pro jejich použití jsou uvedeny v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně v hlavě IX, § 51 – 59. V těchto paragrafových zněních je mimo jiné uvedeno, že policista je oprávněn použít takové donucovací prostředky, k jejichž používání byl vycvičen a to pro ochranu své vlastní osoby, jiné osoby, majetku, nebo veřejného pořádku. Dále je policista oprávněn použít takový donucovací prostředek, který umožní dosažení sledovaného zákroku a je nezbytný k překonání odporu, nebo útoku osoby, proti které zakročuje. U použití elektrických donucovacích prostředků je oprávněnost tehdy, pokud by použití jiných donucovacích prostředků bylo zřejmě neúčinné k dosažení účelu sledovaným zákrokem.³⁸

Výčet donucovacích prostředků dle § 52:

a) hmaty, chvaty, údery a kopy,

Jedná se o techniky pocházející z bojových disciplín. Mimo zmíněných úderů a kopů se jedná o držení, přehozy, porazy, páky, tlaky na citlivé body.

b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,

Zde jsou uvedeny prostředky, které mají za úkol pachatele dočasně zneschopnit, paralyzovat za účelem zamezení jeho dalšího protiprávního jednání, a využití tohoto stavu k provedení zákroku. K tomu se používají slzotvorné prostředky ve formě spreje a elektrické paralyzéry. Proti skupině osob narušující veřejný pořádek se pak užijí slzotvorné granáty, vodní stříkač a jiné obdobně působící prostředky.

³⁸ Zákon č. 273/2008 Sb. v platném znění. *o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008. § 51-59.

c) obušek a jiný úderný prostředek,

Zde jsou zahrnuty různé druhy obušků, tonf, teleskopických obušků a jiných tyčovitých prostředků, které lze proti pachateli použít jako úderový prostředek pro zvýšení kinetické energie a prodloužení bezpečné vzdálenosti.

d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,

Zde jsou zařazeny neletální zbraně, jako jsou prostředky vrhací pěnové projektily proti tělu osob, tasery či jiné vrhací prostředky ochromující pachatele jako je pepperball. U zmíněných prostředků je důležité dodržet zásadu proporcionality, kdy jejich použití je přípustné k pacifikaci nebezpečných pachatelů, při zachování bezpečné vzdálenosti.

e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,

Jedná se například o vystřelovací lapací síť.

f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,

Do této skupiny je možné zařadit zastavovací pás s kovovými hroty způsobující poškození pneumatiky a následné vypuštění vzduchu, zahrazení cesty vozidlem, nebo jiným vhodným prostředkem. Jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla je např. vytlačení pronásledovaného vozidla z vozovky policejním vozidlem nebo jeho roztočení, tzv. PIT manévr nebo různé zachycovací sítě na vozovce či elektrické impulsy ve služebních vozidlech, které jsou schopné na dálku vyřadit elektroinstalaci pronásledovaného vozidla. K zabránění odjezdu lze použít tzv. botička v případě, chtěl by pachatel uprchnout vozidlem.

g) vytlačování vozidlem,

Jedná se o donucovací prostředek použitelný proti skupině osob, nebo pevné překážce s účelem uvolnění cesty. Jedná se o obdobný donucovací prostředek jako vytlačování koněm, štítem.³⁹

³⁹ LINHART, M. *Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k využití donucovacího prostředku vytlačování vozidlem podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008.

h) vytlačování štítem,

Prioritně se používá při zákrocích pod jednotným velením, tedy pro potřeby pořádkové jednotky, proti větším skupinám osob za účelem jejich vytlačení z určeného prostoru, nebo nevpuštění tam.

i) vytlačování koněm,

Platí zde obdobné podmínky jako u vytlačování štítem,

j) služební pes,

Psa lze využít k udržení osob v určeném prostoru, k zadržení pachatele, ke stopování, vyhledávání drog, výbušnin a při záchranných pracích osob v sutinách budov, sněhem či jiným podkladem.

k) vodní stříkač,

Používá se proti větším skupinám osob a to použitím proudu vody proti tělům, nebo pod nohy za účelem jejich podmetení.

l) zásahová výbuška,

Jejím účelem je způsobit výrazný akustický, nebo akusticko-světelný efekt a tím ochromit psychiku osob pro vytvoření vhodného okamžiku pro provedení zákroku, nebo donucení splnění výzev.

m) úder střelnou zbraní,

Donucovací prostředek použitelný proti nebezpečnému pachateli, kdy policista drží zbraň v ruce a momentální situace použití zbraně z nějakého důvodu neumožňuje. Lze použít pouze u zbraní, které disponují mechanismem proti náhodnému výstřelu.

n) hrozba namířenou střelnou zbraní,

Z taktického hlediska se užije tehdy, zda jsou naplněny podmínky pro použití zbraně, však lze se domnívat, že pachatel od svého jednání ustoupí a splní výzvy dané policistou.

o) varovný výstřel,

Platí zde stejné podmínky jako u hrozby namířenou střelnou zbraní, však na pachatele nepůsobí verbální projev policisty, ale varovný výstřel.

p) pouta,

Lze použít pouta kovová, jednorázová plastová, nebo textilní i jiná. Samotný způsob spoutání není závazně upraven. Zákon dovoluje u agresivní osoby i připoutání k vhodnému předmětu.

q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

Hlavním důvodem užití je zamezení v útěku pachatele při eskortě. Jako prostředek k zamezení prostorové orientace lze použít zatmavené brýle, textilní pytel a podobně.⁴⁰

9.1 HISTORICKÉ SROVNÁNÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Jak zde již bylo napsáno, použití donucovacích prostředků a zbraně policisty je upraveno v zákoně číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, kdy tento je účinný od 1. ledna 2009. Zmíněný zákon nahradil do té doby platný zákon číslo 283/1991 Sb. o Policii České republiky. Nový zákon o Policii České republiky byl nutnou odezvou na změny ve společnosti, nárůst počtu osob páchajících trestnou činností, vzrůstající četnost a intenzitu útoků na policisty a celkové bezpečnostní situaci.

Zásadní změna se dotkla i donucovacích prostředků, kdy ve starém zákoně o Policii České republiky byly donucovací prostředky vymezeny v § 38 a dále v § 39a jako speciální donucovací prostředky.

Speciální donucovací prostředky byli oprávněni používat policisté zařazení v zásahových jednotkách, v Útvaru rychlého nasazení, ochranné službě, cizinecké a pohraniční policii na letištích.

V současném zákoně o Policii České republiky zákonodárci nedělají rozdíl mezi policisty zařazenými na speciálních útvech, však použití donucovacích prostředků ochránily obligatorním dovětkem v § 51: policista může použít takového donucovacího prostředku, k jehož používání byl vycvičen. Tímto zmocnil běžné policisty k použití moderních a opravdu efektivních prostředků, které reagují na vzrůstající četnost a brutalitu pachatelů trestné činnosti. Dále bylo možno zavést nové taktické postupy provádění zákroků, které výrazně zefektivnily činnost pořádkových jednotek.⁴¹

⁴⁰ Zákon č. 273/2008 Sb. v platném znění. *o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008, § 52.

⁴¹ Zákon č. 283/1991 Sb. platný do 31.12.2008. *o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006, 38-39a.

9.2 TAXATIVNÍ VÝČET DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ ZÁKONA č. 283/1991 Sb., O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY PLATNÝ DO 1. LEDNA 2009.

Donucovacími prostředky dle § 38 jsou:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobraný,
- b) slzotvorné prostředky,
- c) obušek,
- d) pouta,
- e) služební pes,
- f) vytlačování koňmi,
- g) technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla,
- h) zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla,
- i) vodní stříkač,
- j) zásahová výbuška,
- k) úder střelnou zbraní,
- l) hrozba střelnou zbraní,
- m) varovný výstřel.⁴²

Z celkového výčtu donucovacích prostředků dle § 38 je tedy patrná absence možnosti použít většiny dnes dostupných neletálních zbraní pro policisty zařazených na běžných součástech policie. Neumožnění použití donucovacích prostředků, kterými lze efektivně eliminovat pachatele na delší vzdálenost jako je ruční vrhač, pepperball či taser, velmi komplikuje možný zákrok proti nebezpečnému pachateli a selektuje střelnou zbraň jako jediné vhodné řešení situace. Se zavedením nových neletálních zbraní do výzbroje policie, potažmo jejich použití ošetřeno v zákoně, je kladen mnohem větší důraz na ochranu života a zdraví pachatele i ostatních zúčastněných osob.

⁴² Zákon č. 283/1991 Sb. platný do 31.12.2008. *o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006, § 38.

Dále v tomto zákoně byly uvedeny speciální donucovací prostředky, mezi které patřily:

- a) dočasně zneschopňující prostředky,
- b) speciální vrhací prostředky, pokud nemají povahu zbraně nebo speciální zbraně podle tohoto zákona,
- c) speciální úderné prostředky.⁴³

Z důvodu, že k použití speciálních donucovacích prostředků byli vycvičeni jen policisté speciálních útvarů policie, kteří tvoří jen nepatrnou část policistů ve výkonu, bylo dělení donucovacích prostředků neefektivní a nelogické. Vycvičení a následná možnost používat neletální zbraně policistům zařazeným na běžných součástech policie, dalo možnost v praxi používat moderní a důmyslné prostředky, které napomůžou k ochraně života a zdraví pachatelů i zakročujících policistů.

⁴³ Zákon č. 283/1991 Sb. platný do 31.12.2008. *o Policii České republiky*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006, § 39a.

10 ROZBOR SPECIFICKÝCH DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ POUŽÍVANÝCH POŘÁDKOVÝMI JEDNOTKAMI

Za specifické donucovací prostředky používané pořádkovou jednotkou lze označit takové donucovací prostředky, které je vhodné a účinné použít k zákroku proti větší skupině osob, kdy služební zákrok, popř. zákrok pod jednotným velením musí být účinný proti osobám, proti kterým je zákrok směřován a však co možná nejšetnější k jejich životům a ostatním zúčastněným osobám, to vše v souladu se zákony. Z těchto důvodů jsou pro účely policie vyvíjeny a schvalovány stále nové prostředky, které lze použít jako donucovací prostředek. Jako vhodné označení těchto donucovacích prostředků je pojem neletální zbraně.

Pro účely této práce můžeme nejvhodněji neletální zbraně rozdělit do 4 kategorií. Slzotvorné, akustické + světelné, střelné – vrhací a elektrické. Takové to rozdělení ne zcela odráží skutečné rozdělení donucovacích prostředků ze zákona o PČR, kdy to je způsobeno stále rychleji vyvíjenými a přizpůsobovanými prostředky, které lze jako donucovací prostředek, nebo zbraň použít. Hned několik z mnou popsaných zbraní lze zařadit do několika paragrafových znění zákona v závislosti na způsobu jejich použití.⁴⁴

10.1 SLZOTVORNÉ PROSTŘEDKY

Jsou to prostředky, které obsahují slzotvorné a jiné dráždivé látky k paralyzování pachatele a následné tížení, nebo zneškodnění jeho odporu, vedoucí k možnosti dokončení služebního zákroku.

Používání slzotvorných prostředků má několik zásad, které je zapotřebí si uvědomit a dodržovat je. Zásadním aspektem je použití ve volném prostranství, kdy je zapotřebí přihlídnout k proudění vzduchu, aby nedošlo ke kontaminaci zakročujících policistů. Dále je zapotřebí u sprejových přípravků směřovat proud látky na obličej pachatele, aby účinná látka zasáhla sliznice a mohla tak plnohodnotně působit. Jednou z opomíjených

⁴⁴ ŠČUREK, R. *Technické prostředky bezpečnostních služeb, nesmrtící zbraně a regulace davu*. Ostrava: Fakulta bezpečnostního inženýrství VŠB - TU Ostrava, 2007.

skutečností je zásada změny postavení policisty vůči zasaženému pachateli. Děje se tak hlavně z důvodu, že slzotvorná látka nemusí mít okamžitý nástup účinku a pachatel držící v ruce zbraň je schopen po tuto dobu přesně zaútočit. Nemůžeme opomenout použití slzotvorných látek na osoby, které jsou pod vlivem omamných a psychotropních, nebo pod vlivem alkoholu, proti kterým se účinek nastane jen částečně, nebo dokonce vůbec.

Tyto látky jsou obsaženy ve sprejích, tekutých střelách, slzotvorném granátu, nebo se mohou přidávat do proudu vodního stříkače.⁴⁵

Účinné látky používané do slzotvorných prostředků:

Látka CN - Chloracetofenon – hlavně v dřívější době hojně používaná látka.

Účinky: Slzení a pálení očí, pálení v hrdle spojené s nezadržitelným kašlem.

Látka CS - Orthochlorobenzalmalondinitril – látka vyvinutá pro vojenské použití po 2. Světové válce.

Účinky: Slzení a pálení očí, pálení v hrdle spojené s nezadržitelným kašlem, stejně jako u látky CN, však silnějšího efektu a tím spojená důkladnější dekontaminace.

Látka OC - Oleoresin Capsicum – v současné době nejvíce používaná příměs do slzotvorných sprejů, tvořená přírodními produkty. Konkrétně rostliny kajenského pepře.

Účinky: Silné pálení očí a sliznic.

CN/OC a CS/OC směsi – nejuniverzálnější varianta požití účinných látek, která kombinuje výhody jednotlivých látek navzájem.⁴⁶

Dekontaminační prostředky – látky ve formě kapek a sprejů. Ne okamžitě a zcela odstraní efekt vyvolaný použitím slzotvorného prostředku. Po použití některých druhů slzotvorných prostředků je doporučeno vyhledat lékařskou pomoc.

⁴⁵ SABOTOVIČ, P. *Stanovisko k slzotvorným prostředkům*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011.

⁴⁶ VALKA.CZ. *Slzotvorné látky*. [online]. 2014 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: <http://forum.valka.cz/index.php/f/507854>

10.1.1 SLZOTVORNÉ SPREJE

Jedná se o donucovací prostředek, který patří do základní výbavy policisty. Tento donucovací prostředek má spoustu specifík, ke kterým je potřeba při jeho použití přihlídnout, zřejmě i proto jej policisté volí jako jednu z posledních možností jak pachatele zpacifikovat, kdy se raději přikloní k použití teleskopického obušku, který je ke zdraví a životu pachatele mnohdy méně šetrný.

Známe několik variant slzných sprejů, kdy se od sebe liší prioritně složením, a formou vystřikované látky. Každá varianta má své klady i zápory, proto je důležité zvolení správného produktu pro konkrétní účely.⁴⁷

Tekutá střela – tenký proud kapaliny

Výhody – daleký dostřik, přesnost zásahu, použití ve větrných podmínkách i uzavřených prostorech, relativně malá šance kontaminovat ostatní osoby

Nevýhody – při použití proti více osobám – neefektivní rozptýlení

Tuto kategorii reprezentuje výrobek Pfeffer KO JET od výrobce F.W. Klever GmbH. Jedná se o sprej používaný Policií ČR. Obsahuje účinnou látku OC o obsahu 11%, dostřikem 5 metrů a obsahu 50 ml.⁴⁸

Aerosol – směs jemně rozptýlených kapiček do vzduchu

Výhody – při použití proti více osobám, není zapotřebí důkladnějšího míření

Nevýhody – kontaminace více osob (uživatelé), omezené použití ve větrném i uzavřeném prostředí, krátký dostřik.

Zde je zařazen kapesní aerosolový rozstřikovač s názvem VASR od výrobce SYNTCHEM s. r. o., s účinnou látkou CR po výstřiku tvořící mlhu s dosahem 2 metry. VASR byl do nedávné doby využíván ve velké míře pořádkovými jednotkami. V současné době je nahrazen sprejem Pfeffer KO JET ve formě tekuté střely.

⁴⁷ Metodická příručka č. 1/2008 ředitele služby pořádkové policie, *k používání donucovacích prostředků příslušníků Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2008.

⁴⁸ BALLISTOL. *Pepper-KO*. [online]. 2014 [cit. 2015-2-11]. Dostupné z: <http://www.ballistol.de/79-1-PEPPER-KO.html>

Pěna – výstřik tenkého proudu kapalné směsi, z které se při kontaktu s překážkou stává mazlavá pěna

Výhody - daleký dostřik, přesnost zásahu, použití ve větrných podmínkách i uzavřených prostorech, relativně malá šance kontaminovat ostatní osoby, těžko odstranitelný.

Nevýhody - při použití proti více osobám – neefektivní rozptýlení

Zástupcem pěnového spreje je STOPER od společnosti A1 Security Products USA s účinnou látkou OC. STOPER se nabízí ve více provedeních, lišících se od sebe množstvím slzotvorné látky v množství od 5 do 10% a dostřikem až 4 metry.

10.1.2 SLZOTVORNÉ GRANÁTY

Jedná se o donucovací prostředky, které nejsou ve standardní výbavě policistů. Slzotvorné granáty se prioritně používají při zásahu proti velkému počtu osob, které narušují veřejný pořádek a je zapotřebí jejich rozehnutí, nebo přemístění na jiné místo. Dále lze slzotvorný granát použít v budově, kde se skrývá nebezpečný pachatel a tímto ho vypudit, nebo natolik ochromit, aby bylo možné provést zákrok.

Existuje několik typů slzotvorných granátů, kdy nejčastějšími jsou:

Spalovací granát – nejčastěji používaný typ slzného granátu. Po iniciaci dochází vlivem hoření paliva a činidla k uvolňování dráždivé látky, kdy dochází k velkému ohřevu těla granátu. Doba, po kterou vychází slzotvorná látka (CS – Orthochlorobenzalmalondinitril a CN – Chloracetofenon) je mezi 10 – 40 sekundami. U tohoto typu granátu hrozilo jeho zpětné vhození, nebo kopnutí mezi policisty. Proto byly inovovány, kdy po dopadu se rozletí na více částí a tak se ztíží následná manipulace s nimi.

Explozivní granát – principem uvolnění látky z tohoto granátu je jedna exploze, která do okolí vymete dráždivou látku (CS – Orthochlorobenzalmalondinitril a CN – Chloracetofenon). Výhodou je nemožnost vrácení vhozeného granátu zpět mezi policisty.

Aerosolový granát – explozí dochází k rozšíření aerosolové mlhy (Orthochlorobenzalmalondinitril a **Látka OC** - Oleoresin Capsicum). Jeho nejvhodnější použití je v uzavřených prostorech.⁴⁹

10.1.3 VODNÍ STRÍKAČ

Za hlavní úkol vodního stříkače je považován proud vody vedený buď přímo do těla osob, nebo odrazem od země pro zmírnění účinků, nebo na jejich podmetení, je-li směřován na nohy. Využíván je takřka výhradně pořádkovou jednotkou, a to proti velkému počtu osob narušujících veřejný pořádek. Využití lze proudy vody z vodního stříkače policejní cisterny, požární ochrany i pevného hydrantu v místě zásahu. Proud vody je možno regulovat v závislosti na charakteru akce.

Dále zákon umožňuje využití vodního stříkače jako tlaku vody působící na těla osob v kombinaci se slzotvorným prostředkem a to přidáním dráždivé látky do proudu vody.⁵⁰

10.2 AKUSTICKÉ A SVĚTELNÉ PROSTŘEDKY

Do této skupiny patří zásahové výbušky, tedy varianta neletálního, akustického ručního granátu. Jejich účelem je způsobit silný akustický a světelný efekt a tím ovlivnit krátkodobě smysly a psychiku osoby. Použití je vhodné proti nebezpečnému pachateli, kdy účinek výbušky jej ochromí a nastolí tak moment překvapení vhodný k provedení zákroku. Dále je zásahová výbuška hojně využívána při zákrocích pořádkové jednotky, a to proti skupině či skupinám osob narušujících veřejný pořádek. Zásahová výbuška lze použít buď vhozením mezi skupinu lidí a tímto je rozehnat, nebo vhozením navodit moment dezorientace, který vede k efektivnímu provedení zákroku.⁵¹

⁴⁹ Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Zásahové výbušky*. Pardubice: Policie České republiky, 2011.

⁵⁰ Metodická příručka č. 1/2008 ředitele služby pořádkové policie, *k používání donucovacích prostředků příslušníků Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2008.

⁵¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-142-0.

Existuje několik modelů výbušek. Od sebe se rozlišují hlučností, světelným efektem, počtem výbuchů, dobou výbuchu po iniciaci i možností obsahovat slzotvornou látku.

Výhody: prostředek lze použít na relativně bezpečnou vzdálenost (závisí na schopnosti házejícího policisty), vyvolání krátkodobé dezorientace, zasažení velkého počtu osob, možnost obsahu slzotvorné látky

Nevýhody: zasažení neúčastněných osob, brát zřetel při vyhazování do davu, aby výbuška při letu nezranila osoby, cena,

10.3 ELEKTRICKÉ PROSTŘEDKY

Je to skupina donucovacích prostředků, která je založena na elektrických impulzech přístroje vpravovaných do těla osob, za účelem jejich ochromení. Zmíněnou skupinu reprezentuje především firma Taser (Thomas A. Swift's Electric Rifle), sídlící v USA.

Taser x26 – je jednou, dnes již zcela zaběhlou neletální zbraní ve výzbroji Policie ČR. Konkrétně model Taser x26, který byl do služby zaveden v roce 2009. Jedná se o donucovací prostředek podle § 52 písm. d), zákona o Policii ČR a to tehdy, je-li použit k zasažení a paralyzaci pachatele na větší vzdálenost dvěma sondami. Použije-li se bez výmetné hlavice, funguje jako standardní elektrický paralyzér, obdobný je možno zakoupit pro osobní obranu, kdy jeho použití upravuje písm. b), stejného zákona.

Pro potřeby policie je Taser využíván prioritně podle písm. d), tedy jako vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky⁵², tedy k vystřelení dvou malých sond proti nebezpečnému pachateli až do vzdálenosti 10,6 metrů. Tyto sondy jsou spojené s Taserem tenkými vysokonapěťovými izolovanými dráty. Taser je schopen vytvořit napětí až 50 000 V, při proudu 1.9 mA, však do těla je schopno proniknout jen 1200 V.

Po zasažení osoby sondami dochází po 1 sekundě k přenosu napětí z přístroje, které způsobuje pomocí energetických pulsů podobných těm, které využívá mozek pro komunikaci se svaly rychlé svalové kontrakce. Zasažený člověk důsledkem toho

⁵² DLOUHÝ, M. *Stanovisko k prostředku TASER X26*. Praha: Policejní Prezidium České republiky, 2008.

nemůže provádět koordinované pohyby a kontrolovat své tělo. Neustálým stahováním zasažených svalů, dochází k zneschopnění a paralyzaci a obvyklému pádu k zemi. Přístroj vydává impulsy po dobu 5 sekund po vystřelení hlavic, kdy následně lze proces znovu opakovat. K správnému účinku je zapotřebí přesnému vstřelení sond do pachatele, kdy optimální zasažení je kdy jedna sonda zasáhne oblast trupu a druhá oblast mezi lopatky zad. Zasažení i jiných částí by mělo stačit k celkové paralyzaci osoby. Však nutností je zasažení těla oběma šipkami, jinak přístroj nedosáhne cíleného výsledku. Sondy do těla pachatele proniknou i přes zimní oděv. Pro přesný záměr je Taser x26 opatřen laserovým mířidlem.

Důsledkem že celá iniciace je způsobená zásahem sond, které se do těla osoby zapíchnou a proti vypadnutí jsou opatřeny zpětnými háčky, je při následném vyndávání z těla důležité tohoto brát zřetel a sondy nevytrhávat pohybem kolmo k tělu.

Jak je již v paragrafovém znění tohoto donucovacího prostředku uvedeno, nejedná se o zcela běžný donucovací prostředek, který je možno použít při naplnění skutečností opravňující k použití donucovacích prostředků. Je chápán spíše jako mezistupeň mezi použitím donucovacího prostředku a zbraně. Jeho použití tedy částečně supluje použití zbraně a to tehdy, je-li pachatel ozbrojen chladnou zbraní.

Hlavice Taseru jsou opatřeny speciálním práškem, který se po vystřelení sond rozptýlí do okolí, kde se následně usadí i na osobě zasažené a osobě střelce a tímto napomáhá kontrole při možném zneužití. Na trh se dodává několik typů hlavic od simulačních, které slouží k výcviku záměru a neobsahují vodiče, následované hlavicemi s délkou vodičích drátů od 4,6 metrů u cvičné až po délku 10,6 metrů u hlavice taktické.

Přístroj Taser x26 je možné dovybavit taktickou svítilnou, malou kamerou pro pořizování záznamu ze zákroku, dále lze x26 umístit na ližinu pod dlouhé střelné zbraně.⁵³

Taser XREP – jedná se projektil vystřelovaný z klasické brokovnice ráže 12 mm. V přední části projektilu jsou umístěny čtyři elektrody, které po kontaktu s osobou

⁵³ TASER PROTECT LIFE. *Taser*. [online]. 2014 [cit. 2014-12-18]. Dostupné z: <http://www.taser.com>

zapíchnou do těla a působí obdobně jako Taser x26, tedy k přenosu napětí z projektilu, které způsobuje pomocí energetických pulsů rychlé svalové kontrakce. Zasažený člověk je důsledkem toho paralyzován. Proti vytažení projektilu z těla je opatřen vodivým pláštěm, který při dotyku také paralyzuje. Tento projektil je možné použít až na vzdálenost 30 metrů. Přenos napětí na osobu trvá po dobu 20 sekund.

Největší výhodou Taseru XREP je možnost použití na až do vzdálenosti 30 metru, tedy možnost zasáhnout pachatel dříve, než vás vůbec spatří. Další výhody jsou ekonomického charakteru, kdy na vystřelení projektilu postačí jakákoliv brokovnice ráže 12 mm, tedy klasická brokovnice zařazená do výzbroje policie. I pořizovací cena okolo 1000 Kč je za výhody dané jeho použitím přijatelná.⁵⁴

10.4 STŘELNÉ A VRHACÍ PROSTŘEDKY

Vangeli k těmto prostředkům uvádí: „*Jde o prostředky, které jsou díky své technické konstrukci sice Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva řazeny mezi střelné zbraně, a také jsou na trhu dostupné pouze na zbrojní průkaz, nicméně svými účinky se řadí mezi nesmrtící, neletální prostředky*“.⁵⁵

Jedná se v současnosti o nejvíce inovativní skupinu donucovacích prostředků, které jsou především vhodné k použití pro potřeby pořádkových jednotek, kdy jejich zavedení radikálně zefektivňuje zákroky a paradoxně šetří zdraví a život osob, proti kterým je tento tip prostředku v souladu se zákony použit. Takto se děje z důvodu možnosti částečně jimi nahradit prostředky použití zbraně. Pomocí těchto prostředků je možné nejenom nebezpečného pachatele zasáhnout nějakou formou projektilu a tím mu způsobit trauma, ale i transport patrony s paralyzující látkou, nebo označení osoby barvou pro zpřesnění následného zákroku.

⁵⁴ TASER PROTECT LIFE. *Taser*. [online]. 2014 [cit. 2014-12-18]. Dostupné z: <http://www.taser.com>

⁵⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-142-0, s. 204.

10.4.1 RUČNÍ VRHAČ

V současné době pořádkové jednotky Policie ČR používají ruční vrhač značky Heckler & Koch vzor 69. H&K vzor 69 je původně vojenská zbraň, kdy s ohledem na širokou škálu neletální munice na trhu našel využití i u složek policie po celém světě. Zbraň je jednoranná se sklopnou hlavní a ráží 40 x 46 mm. Zkonstruován je pro střelbu až do vzdálenosti 350 metrů, kdy k tomu slouží sklopná mířidla. H&K vzor 69 má celokovové tělo s plastovou rukojetí a výsuvnou pažbou o celkové váze 2,62 kg a délkou 463 mm se sklopenou a 683 mm s vysunutou pažbou. Pro nošení a možnost správné manipulace slouží na zbrani připevnění taktický popruh.

Pro použití vrhače v pořádkové jednotce jsou vycvičeni jednotliví policisté (specialista vrhače granátů), kdy tito musí absolvovat speciální školení, kde se seznámí se zbraní a střelbou, stejně tak i s používanou municí. Školení je praktického i teoretického rázu a je opakováno několikrát do roka. Bez těchto školení není policista oprávněn H&K vzor 69 používat.

U vrhače H&K vzor 69 hraje významnou roli psychologický efekt, kdy ještě spojený s „davovým šílenstvím“ dokáže ovlivnit osoby narušující veřejný pořádek. Při pohledu do monstrózní hlavě se není čemu divit. Dále nejistota a očekávání co při použití nastane, dokáže mnoho potencionálních pachatelů trestné činnosti odradit.⁵⁶

Munice do vrhače Heckler & Koch vzor 69

Munici lze pro potřeby této práce zjednodušeně rozdělit do čtyř základních kategorií: slzotvorná, neletální, ohlušující a oslepující, značkovací granát. V dnešní době se účinky munice kombinují a tak zefektivňují, i proto není zařazení do jednotlivých tříd zcela jednotné.

Slzotvorná munice – Jak již název napovídá, jedná se o munici obsahující dráždivou, slzotvornou látku k paralyzaci pachatelů. Slzotvorné granáty existují ve formě granátů iniciujících se nárazem o překážku. Předností je daleký dostřel až k 350 metrům. Nevýhodou je jejich nebezpečnost při kontaktu s člověkem za letu. Tvrdé tělo náboje je schopné přivodit vážné zranění. Vhodným použitím je vstřelení přes okno do

⁵⁶ Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač ráž 40 mm. nauka o zbrani, munici a jeho používání*. Pardubice: Policie České republiky, 2011.

místnosti, kde nárazem o zeď dojde k iniciaci dráždivé látky. Druhým tipem jsou slzotvorné granáty, z kterých po výstřelu vylétne až 8 patron s dráždivou látkou. Vyznačují se kratším dostřelem maximálně do vzdálenosti 100 metrů. Vhodné použití je vystřelení nad dav osob, mezi které následně dopadnou patrony s dráždivým kouřem. Kontakt osoby s letící patronou by nemělo způsobit zranění. Do slzotvorných granátů se nejčastěji používá látka CN, CS, OC a to ve formě prachu, nebo dýmu.

Slzotvorný granát RP 721 40 mm, 8 x CN, nebo CS náplní - Náboj se skládá z hliníkového pouzdra, které obsahuje hnací náboj a projektil. Náboj obsahuje 8 ks submunice, které vylétnou z granátu a vyvíjejí dým CS nebo CN. Materiál projektilu i pláště náboje je hliník, celková hmotnost náboje je 200 gramů, doba zadýmení 20 sekund, zasažené prostor 20 x 20 metrů, dostřel 50 – 70 metrů, úst'ová rychlost 40 metrů za sekundu, účinná látka CN, nebo CS.

Slzotvorný granát RP 722 40 mm, 8 x CN, nebo CS náplní - granát má stejnou specifikaci jako slzotvorný granát RP 721 40 mm, 8 x CN/CS, jen dostřel byl zvýšen na 120 – 150 metrů.

Slzotvorný granát RP 731 40 mm, 1 x CN, nebo CS náplní - Náboj se skládá z hliníkového pouzdra, které obsahuje hnací náboj a projektil. Náboj obsahuje 1 ks submunice, který vylétne z granátu a vyvíjí dým CS nebo CN. Materiál projektilu i pláště náboje je hliník, celková hmotnost náboje je 200 gramů, doba zadýmení 35 sekund, dostřel 70 – 90 metrů, úst'ová rychlost 40 metrů za sekundu, účinná látka CN, nebo CS.

Slzotvorný granát RP 732 40 mm, 1 x CN, nebo CS náplní – granát má stejnou specifikaci jako slzotvorný granát RP 731 40 mm, 1 x CN/CS, jen dostřel byl zvýšen na 120 – 150 metrů.

Slzotvorný granát RP 743 40 mm, 12 x CS - Náboj se skládá z hliníkového pouzdra, které obsahuje hnací náboj a projektil. Náboj obsahuje 12 ks submunice, které vylétnou z granátu a vyvíjí dým CS. Materiál projektilu i pláště náboje je hliník, celková hmotnost náboje je 250 gramů, doba zadýmení 20 sekund, zasažené prostor 20 x 20 metrů, dostřel 50 – 70 metrů, úst'ová rychlost 40 metrů za sekundu, účinná látka CS.

Slzotvorný granát 40 mm Cartridge with Irritant CS-1-D – náboj se skládá z ocelové nábojnice a plastového těla střely. Granát dohromady váží 170 gramů, (samotná střela 110 gramů), dále obsahuje slzotvornou látku CS, kdy efektivní dostřel je 350 metrů při

úst'ové rychlosti 85 metrů za sekundu. Jedná se o granát iniciující se nárazem o překážku. Z důvodu, že je tělo střely vyrobeno z tvrdého plastu, je vyloučená střelba přímo do pachatele. Jeho vhodné použití je vstřelení přes skleněnou výplň okna do místnosti, kde se slzotvorná látka aktivuje nárazem o zeď.

Neletální munice – Nejčastěji v praxi používaná munice z vrhače H&K vzor 69 je neletální munice s inertní střelou. Umožňuje aplikovat fyzickou sílu přímo proti pachateli až do vzdálenosti 50 metrů. Vzhledem k optimální vnější balistice poskytuje střelci vysokou pravděpodobnost zásahu s minimálním rizikem způsobeného zranění pachateli. Neletální munice lze kombinovat s dráždivou látkou CS a OC prachem, stejně tak i se značkovací barvou.

Neletální střela 40 mm x 46mm SAFE IMPACT ROUND – SIR – jedná se o neletální municí s inertní složkou k přímému zasažení pachatele. Hmotnost náboje je 72 gramů, samotná střela váží 32 gramů, úst'ová rychlost je 85 metrů za sekundu, efektivní dostřel 1 – 50 metru s kinetickou energií 116 joulů.

Neletální střela 40 mm x 46 mm SAFE AGENT ROUND – SAR 40 – jedná se o neletální municí obsahující CS, nebo OC prach, určená k přímému zásahu pachatele. Hmotnost náboje je 70 gramů, samotná střela váží 37 gramů, úst'ová rychlost je 77 metrů za sekundu, dostřel 5 – 50 metrů s kinetickou energií 116 joulů.

Neletální střela 40 mm x 46mm SAFE MARKER ROUND – SMR – jedná se o neletální municí obsahující žluté značkovací barvivo, určená k přímému zásahu pachatele. Hmotnost náboje je 70 gramů, samotná střela váží 37 gramů, úst'ová rychlost 77 metrů za sekundu, dostřel 1 – 50 metrů s kinetickou energií 110 joulů.

Ohlušující a oslepující munice – jejím účelem je způsobit silný akustický a světelný efekt a tím ovlivnit krátkodobě smysly a psychiku osoby. Použití je vhodné proti nebezpečnému pachateli, kdy účinek výbušky jej ochromí a nastolí tak moment překvapení vhodný k provedení zákroku.

40 x 46 mm S & F Cartridge w. Impact Fuze (Ohlušující a oslepující granát s nárazovým zapalovačem) – střela je vyrobena z ocelové nábojnice a plastového těla v kombinaci s kovovým pouzdrem se šlehovými otvory, kde je umístěná zvukozáblesková slož. Celková váha granátu je 222 gramů, samotná střela je 154 gramů těžká. Střela se iniciuje nárazem, a to do vzdálenosti až 400 metrů při úst'ové rychlosti 78 metrů za

sekundu. Při nárazu vytvoří intenzitu hluku 170 decibel a světelný záblesk 3 000 000 kandelů.

40 mm Sound & Flash Cartridge with Irritant CS/ CN (Ohlušující a oslepující granát se slzotvorným prachem) - střela je vyrobena z ocelové nábojnice a plastového těla v kombinaci s kovovým pouzdrem se šlehovými otvory, kde je umístěná zvukozáblesková slož. Slzotvorná látka je ukryta pod plastovou kuklou v přední části střely. Váha celého granátu činí 240 gramů, samotná střela pak váží 180 gramů. Dostřel je 100 metrů, při úst'ové rychlosti 78 metrů za sekundu. Při nárazu vytvoří intenzitu hluku 150 decibel, světelný záblesk 3 000 000 kandelů a okamžitě vymetá slzotvorný prach CS, nebo CN látky.

Značkovací munice – slouží k upřesnění záměru pro následnou střelbu požadovanou municí. Jedná se tedy o záměrný granát, který se vystřelí na požadovaný cíl, a podle jeho dopadu se upraví mířidla či záměr pro požadovanou municí.

40 mm Practice Cartridge with Impact Marker (Cvičný náboj se značkovací barvou) – plastový projektil naplněný červenou značkovací barvou o váze 180 gramů se po výstřelu oddělí od ocelové patrony a je meten až do vzdálenosti 400 metrů při úst'ové rychlosti 78 metrů za sekundu.⁵⁷

10.4.2 PEPPERBALL

Jedná se úplnou a v České republice dosud v praxi neozkoušenou novinku ve výzbroji Policie ČR. Ve světě je již však zavedenou a velmi platnou pomůckou k eliminaci pachatelů trestné činnosti. Znovu se jedná o zbraň, která za stanovených podmínek svou konstrukcí a možnostmi lze zařadit hned do dvou paragrafových znění zákona o Policii ČR. Vždy se bude jednat o vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně s dočasně zneschopňujícími účinky, však použitím speciální munice s dráždivými látkami se řadí i do slzotvorných prostředků. Jako municí lze použít klasické paintbalové kuličky k označení pachatele, speciální slzotvorné, nebo tvrzené gumové kuličky.

⁵⁷ Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač ráže 40 mm. nauka o municí*. Pardubice: Policie České republiky, 2012.

Pepperball konstrukcí vychází z klasické paintbalové zbraně pro zábavu. Však svým použitím a dodatkovou výbavou se velice liší. Cena zbraně přizpůsobené pro použití u policie se pohybuje v desítkách tisíc korun.

Policie ČR potažmo pořádkové jednotky v ČR jsou do dnešní doby vybavovány zbraní s označením Tippmann Tango One. Jedná se o standardní paintbalovou zbraň, kterou si je možné zakoupit ve specializovaném obchodě. Tělo vrhače je vyrobeno ze slitiny hliníku s vodou odpuzující úpravou povrchu. Držadla jsou z tvrzeného plastu. Na těle zbraně jsou čtyři taktické ližiny pro možnost připevnění příslušenství. Jako pohonné médium lze použít stlačená vzduch, nebo CO₂. U Tippmanna se udává ústřelová rychlost 90-110 m/s a maximální účinný dostřel 50 metrů. Vrhač je vybaven mechanickým jednořadým mechanismem pro střelbu semi-automat, který po výstřelu se sám natáhne. Plně automatickou střelbu neumožňuje. Zbraň je konstruována na projektily ráže 0.68 (1,7 cm). Standardně dodávané zásobníky ke zbraní jsou o velikosti 50 a 100 kusů kuliček.

Projektily do Tippmanna jsou zatím dodávány ve třech variantách.

Pepper roud PAVA 5% - jedná se o slzotvornou kuličku s obsahem 5% Capsaicinu, což je příměs, která zapříčiňuje pálivou chuť papriček Capsucium. Látka zapříčiňuje silné pálení s každou tkání, se kterou přijde do styku. Obal kuličky tvoří tvrdá skořepina zdravotně a ekologicky nezávadná. Teplotní rozpětí použití od -1 do 60°C. Doporučené střelba do oblasti trupu a pod nohy.

Projektil s barevnou náplní – kulička je tvořena tenkou želatinovou skořepinou s barevnou náplní. Barva je vodou omyvatelná, nejedovatá, neleptavá a biologicky nezávadná. Doporučená střelby do oblasti trupu.

Gumový projektil – celá kulička je vyrobena z tvrzené gumy. Má plnou konstrukci pro zvýšení své váhy. Doporučená střelby do oblasti spodní poloviny těla.

Vrhač Tippmann lze osadit rozmanitým příslušenstvím, které se upevňuje na ližiny umístěné na těle zbraně. Nástavce s příslušenstvím se upevní pomocí jednoho šroubu do kolejnice ližiny. Policie zvolila jako doplňkovou výbava laserový zaměřovač pro přesný záměr s červeným paprskem, kolimátorem pro přesné a rychlé zamíření. U kolimátoru lze volit vzhled mířidla, stejně tak i intenzita osvětlení. Dále je zbraň osazena taktickou svítilnou Speedlight, která střelci slouží při ztížených světelných podmínkách. Cree led dioda dává světelný tok 378 lumenů.

Výhody použití pepperballu jsou neoddiskutovatelné. Malá pořizovací cena samotné zbraně a projektilů, možnost výcviku, který nepotřebuje speciální prostory střelnice, relativní bezpečnost vzniku zranění, široký sortiment dodávané munice, jednoduchost na obsluhu s možností nainstalování široké škály doplňků dělá z této zbraně univerzálního pomocníka, který si zcela jistě najde pevné postavení ve vybavení pořádkových jednotek.⁵⁸

⁵⁸ ŠNEBERK, J. *Pepper Round (Ball)*. Praha: SPJ Praha, 2014.

11 ROZHOVOR S POLICISTY POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY

Pomocí kvalitativní explorativní metody, konkrétně rozhovoru na otevřené otázky položené 7 policistům jsem se pokusil odpovědět na výzkumné otázky a potvrdit, či vyvrátit stanovené hypotézy a celkově zhodnotit používání donucovacích prostředků v rámci výkonu pořádkové jednotky. Do rozhovoru byli vybráni policisté s minimální dobou služby v pořádkové jednotce 6 let, především s přihlédnutím k získaným zkušenostem a uceleným názorům na skutečný stav daného tématu.

11.1 METODOLOGIE VÝZKUMU

Pro průzkum byla zvolena kvalitativní explorativní metoda, konkrétně položení 6 otevřených otázek týkajících se donucovacích prostředků, konkrétně neletálních zbraní. K rozhovoru bylo přizváno 7, pro tuto práci vhodných policistů. Rozhovory se uskutečnili v místě pracoviště jednotlivých policistů v průběhu prosince 2015.

11.2 CHARAKTERISTIKA DOTAZOVANÝCH

Dotazovaní policisté slouží na Krajském ředitelství Policie České republiky Plzeňského kraje a na Území hlavního města Prahy konkrétně na těchto oddělení: Oddělení hlídkové služby Plzeň, Školní policejní středisko Plzeňského kraje, Obvodní oddělení Plzeň – 2 a Speciální pořádková jednotka Praha. Pro účely této bakalářské práce byli jako vhodní vybráni policisté s více jak 6letou službou v pořádkové jednotce a to z důvodů dlouholetých zkušeností s činností těchto jednotek a uceleným reálným pohledem na výzkumné téma. Dotazovaní policisté byli ve věku od 29 do 37 let. Policisté byli seznámeni s anonymním zpracováním získaných odpovědí i s důvodem rozhovoru pro použití do této části práce.

11.3 CÍLE ROZHOVORU

V této části práce je cílem zmapovat pohled policistů na nově nastupující donucovací prostředky a jejich uplatnění pro nasazení při zákrocích pořádkových jednotek. Dle poznatků získaných od policistů vyhodnotit reakce lidí na přítomnost

neletálních zbraní na bezpečnostních opatřeních a jejich možnost použití proti pachatelům trestné činnosti.

11.4 PRŮZKUMNÝ PROBLÉM

Otázkou je, zda zavádění a využívání nových prostředků pořádkovými jednotkami zefektivní zákroky policie a dostatečně odradí možné pachatele od páchaní trestné činnosti.

Získané výsledky mohou posloužit vedoucím pracovníkům k přesnějšímu rozvržení a následnému přidělování technických prostředků pro potřeby policistů.

1. Budou policisté při zákrocích využívat nové neletální zbraně, nebo se budou držet dosavadních, a praxí ověřených donucovacích prostředků?
2. Budou mít osoby dopouštějící se protiprávního jednání dostatečný respekt z neletálních zbraní, aby od takového jednání upustili?

11.5 HYPOTÉZY

Pro dosažení cílů této části práce jsme formulovali 2 hypotézy. Při jejich stanovení jsme vycházeli z předpokladů, že policisté jsou pro zavádění nových donucovacích prostředků do výzbroje pořádkové jednotky.

1. Se zavedením nových neletálních zbraní pro potřeby pořádkové jednotky se zákroky zefektivnily a policisté jsou pro jejich používání nakloněni.
2. Potencionální pachatelé, proti kterým mohou být neletální zbraně použity, od svého protiprávního jednání raději ustoupí, než by riskovali použitím těchto prostředků proti jejich osobě.

11.6 ROZHOVOR

Položené otázky:

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Policista č. 1, vedoucí skupiny pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce jsem ji již 12 rok. Za tu dobu jsem se zúčastnil přibližně 300 bezpečnostních opatření.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Donucovací prostředky jsem použil zhruba 20 krát, převážně hmaty, chvaty, obušek, zásahová výbuška.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Jako velitel skupiny jezdíme na výcviky, kde nás instruktoři seznamují s nově zaváděnými technickými prostředky pro potřeby pořádkové jednotky. Zde jsem se setkal se všemi uvedenými prostředky. Při ostrém zákroku mám zkušenost se zásahovou výbuškou, která je lety osvědčená a flashballem, který je v poslední době hojně nasazován do bezpečnostních opatření. Právě flashball byl nezastupitelný při nepokojích v Duchcově, kde byl jeden z mála použitelných a účinných donucovacích prostředků policie k eliminaci pachatelů házejících po policistech dlažební kostky. S pepperballem v praxi zkušenosti nemám, ale zřejmě bude stejně účinný jako flashball.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Jak jsem již uvedl na příkladu Duchcov, kde byly flashbally a zásahové výbušky využity ve velké míře a napomohli k zvládnutí situace ze strany policie.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Když lidé vidí vrhač H&K na popruhu na policistově krku tak se pozastaví a ptají se. Jejich reakce na hlaveň o průměru 40 milimetrů jsou ve většině případů stejné, a to, že by rozhodně nechtěli být tímto kalibrem zasaženi. Obdobné je to i u taseru, s jehož účinky by chtěl mít zkušenost jen málokdo.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Dříve jsem preferoval teleskopický obušek, především pro jeho spolehlivost, samozřejmě byli-li dány důvody pro jeho použití. Důvěru v něj mám stále, však výhody taseru a flashballu, především možnost jejich použití na větší vzdálenost je nepopíratelná a dělá z nich opravdu platné pomocníky.

Policista č. 2, velitel družstva pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce jsem 7 roků. Za tu dobu jsem prošel přibližně 200 opatřeními.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Podle mého určitě 10 krát jsem použil nějaký z donucovacích prostředků. Preferuju teleskopický obušek.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Hlavně z výcviků. Při zákrocích jsem několikrát použil zásahovou výbušku. Jiné prostředky jsem v praxi použít neviděl.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Co vím, tak v Duchcově a v Českých Budějovicích tyto zbraně hráli důležitou roli. Těžko se udeří obuškem pachatel, který po vás hází kameny a je od vás třicet metrů. Ideální situace pro použití vrhače s neletální municí.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Co slýchávám, tak nikdo by nechtěl být zasažen taserem, nebo projektilem z vrhače granátů. Mezi lidmi kolují fámy, že neletální střeli lámou kosti. Myslím, že to samotné je dosti preventivní.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Určitě teleskopický obušek. Velmi praktický a flexibilní nástroj. V případě zákroku proti nebezpečnému pachateli bych volil taser, nebo flashball pro zachování relativně bezpečné situace

Policista č. 3, velitel družstva pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce jsem 9 let. Za tu dobu jsem se mohl zúčastnit okolo 250 opatření.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Přibližně 10 krát. Hlavně hmaty, chvaty, obušek.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Se zásahovou výbuškou a vrhačem granátu, na který mám specializaci.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Zcela jistě měli. Tyto neletální zbraně mají v dnešní době pevnou pozici mezi donucovacími prostředky. Jsou nenahraditelné při zákrocích proti nebezpečným pachatelům, hlavně pro jejich možnost zpacifikovat pachatele na bezpečnou vzdálenost. To se potvrdilo při opatřeních v Duchcově a Českých Budějovicích.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Slušní lidé s respektem a otázkami. Ti druzí hanlivě, ale respekt je také možno vycítit.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: V současnosti mimo obušku především nově zavedené prostředky taser a vrhač neletálních granátů. Především pro jejich nekompromisnost a silný psychologický efekt, který odradí lidi chovat se tak jak nemají.

Policista č. 4, instruktor policie, člen pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: Přibližně 8 let a na 80 nasazení.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Donucovací prostředky jsem použil 5 krát. Konkrétně taser, obušek, údery a páky.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Použil jsem zásahovou výbušku proti skupině osob při výkonu služby v pořádkové jednotce a taser při vstupu do bytu, kde se skrýval nebezpečný pachatel. Použití vrhače H&K jsem viděl při opatření v Duchcově, kde se osvědčil. Pepperball zatím jen při výcviku, ale stane se nepopiratelně důležitou součástí výzbroje pořádkové jednotky.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Bez pochyb. Použití taseru v prostorách bytu je nezastupitelné. Zbraně na nesmrtící munici zas při zákrocích v rozsáhlých prostorech, kde lze využít jejich největších předností a to eliminace pachatel z bezpečné vzdálenosti.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Nesetkal jsem se s negativními názory. Dle mého vzbuzují respekt.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Ty, které jsem uvedl. Tedy taser, obušek, údery a páky. Samozřejmě každý za jiné situace.

Policista č. 5, instruktor policie, člen pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce jsem zařazen již 14 roků. Byl jsem nasazen přibližně na 150 opatření.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Přibližně 10 krát. Nejvíce teleskopický obušek, údery, páky. Jednou jsem použil i taser.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Zkušenost mám se všemi z výcviků policistů. Jedná se o velice efektivní prostředky, které mají své místo ve výzbroji policie.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Zcela jistě. V Českých Budějovicích by se to bez těchto donucovacích prostředků neobešlo. Policisté v protiúderových kompletech nemůžou efektivně bojovat s pachateli výtržností, kteří jsou v teniskách a sportovním oblečení.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Udržují si dostatečný odstup.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Určitě preferuji teleskopický obušek a taser. Je to spolehlivý materiál. Svě místo mají i střelné a vrhací prostředky na udržení bezpečné vzdálenosti jako je flashball a peppeball.

Policista č. 6, člen pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce jsem zařazen 7 let. Za tu dobu jsem mohl být zhruba na 150 bezpečnostních opatření.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Řekl bych, že za dobu služby v pořádkové jednotce jsem použil donucovací prostředky tak v 10 případech. Nejčastěji hmaty, chvaty a obušek.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Zásahovou výbušku jsem již při zákroku použil. Na taser a vrhač granátu jsem proškolen, ale při ostrém zákroku jsem je dosud nepoužil a to především proto, že jsem tyto prostředky neměl na daném zákroku k dispozici. V opačném případě bych takové zkušenosti již měl.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Zcela jistě. Policisté pořádkové jednotky jsou při zákrocích oděni do protiúderových kompletů, které jim poskytují jistou ochranu, však je velmi omezují v pohybu. Zavedením vrhacích prostředků do výzbroje se eliminuje potřeba nahánění pachatelů, kdy je možné tyto zpacifikovat na poměrně slušnou vzdálenost. Dále udržují mezi pachateli určitou nejistotu, kterou policisté mohou využít ve svůj prospěch.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Řekl bych, že lidé reagují udiveně. Slušní jim fandí, neslušní se bojí.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Preferuji ty, které splní sledované cíle zákroku a zároveň chrání zdraví zakročujících policistů. Bude-li se zakročovat proti nebezpečnému pachateli, chtěl bych určitě u sebe mít nějaký z nových neletálních prostředků.

Policista č. 7, člen Speciální pořádkové jednotky

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Odpověď: V pořádkové jednotce sloužím 8 roků. Byl jsem nasazen přibližně na 400 opatření.

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Odpověď: Řekl bych tak 30 krát. Převážně jsem použil teleskopický obušek, hmaty a chvaty, zásahovou výbušku.

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Odpověď: Zásahovou výbušku jsem několikrát použil. Na ostatní zmíněné donucovací prostředky máme v družstvu specialisty, ale při jejich použití jsem několikrát byl přítomen.

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Odpověď: Bez pochyb. Ve Speciální pořádkové jednotce Praha, je vedení nakloněno používání neletálních zbraní. V mnoha případech se nám použití těchto prostředků vyplatilo a napomohlo k zajištění veřejného pořádku, nebo k eliminaci pachatele. I lidé na tento druh donucovacích prostředků slyší.

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Odpověď: Jak jsem již uvedl k minulé otázce, lidé si všímají těchto zbraní v rukách policistů. Řekl bych, že hrají významnou roli k ukročení a kontrole davu.

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Odpověď: Teleskopický obušek. Na tom se nemůže nic pokazit a vždy naplní mé požadavky. Dále vrhačí a elektrické prostředky jsou také velmi účinné a efektní.

11.7 VYHODNOCENÍ ODPOVĚDÍ

Rozhovory byly směřovány na policisty Pořádkových jednotek Policie České republiky s dobou služby delší než 6 let, především pro jimi získané zkušenosti a přehled nad danou problematikou. Z výše uvedených důvodů, vzhledem k rozsahu a charakteru této práce, plně postačovalo provést rozhovor se 7 policisty. Na základě praktických zkušeností autora této práce byly formulovány 2 hypotézy, jejichž potvrzení, nebo vyvrácení ukáže skutečný postoj policistů pořádkových jednotek k zavádění a následnému používání neletálních zbraní a policisty spatřovaný názor na reakce lidí na nasazování zmíněných prostředků proti pachatelům výtržností a jiných trestných činů.

Ze získaných odpovědí, konkrétně odpovědí na otázku 1-3, bylo jištěno, že průměrná doba služby v pořádkové jednotce u dotazovaných policistů činí 9 let.

Průměrně se zúčastnil 219 bezpečnostních opatření a použil 14 krát některý z donucovacích prostředků. Jako nejpoužívanější donucovací prostředek z odpovědí vyšel obušek, který během své služby v pořádkové jednotce použili všichni dotazovaní policisté, stejně jako zásahovou výbušku, následovanou hmaty a chvaty. Z uvedených neletálních zbraní byla nejčastěji použita právě zásahová výbuška se 7 použitými, následována vrhačem H&K vzor 69, který byl použit 3 krát a taserem se 2 použitými.

Otázkou 4. byla zkoumána reálná potřebnost neletálních zbraní pro potřeby pořádkových jednotek. Ze všech získaných odpovědí je patrná nezastupitelnost těchto nástrojů, především s užitím proti nebezpečným pachatelům. Dále i fakt, že policisté při zákrocích pořádkové jednotky jsou oděni do protiúderových kompletů a to je radikálně omezuje v pohybu, je využití vrhacích prostředků na větší vzdálenost nenahraditelná.

Odpovědi na otázku číslo 5 se zabývají policisty vnímanými reakcemi ostatních lidí na přítomnost a používání neletálních zbraní při zákrocích pořádkové jednotky. Z odpovědí je patrný zájem a veliký respekt k těmto prostředkům, který svým způsobem může napomáhat policistům k udržení klidu a veřejného pořádku na bezpečnostních akcích. Možnostmi použití a svými paralyzujícími účinky neletální zbraně odradí většinu potencionálních pachatelů od spáchání trestné činnosti.

Otázka číslo 6 byla směřována na historické srovnání používaných donucovacích prostředků před a po vybavení pořádkových jednotek neletálními zbraněmi. Všemi dotazovanými policisty byl jako nejoblíbenější a zároveň nejpoužívanější donucovací prostředek vyhodnocen obušek, hlavně v teleskopickém provedení. Zároveň však uvedli, že nově zavedenými nástroji jako je taser, vrhač granátů a pepperball do výzbroje policie by v minulosti řešili mnoho použití donucovacích prostředků, kdy opět vyzdvihli jejich přednosti použití proti nebezpečným pachatelům.

Na základě analýzy rozhovorem získaných odpovědí se dané hypotézy beze zbytku potvrdily.

Hypotéza č. 1 byla potvrzena vzrůstající oblíbenost neletálních zbraní u policistů s ohledem na jejich vyzbrojování a možnostmi použití. Nepopíratelné výhody při použití proti nebezpečným pachatelům, dělají z těchto prostředků potažmo i celé pořádkové jednotky efektivní nástroj k ochraně života, zdraví, majetku a veřejného pořádku.

Hypotéza č. 2 byla taktéž potvrzena, kdy z odpovědí policistů je znát patrný respekt lidí k nasazení neletálních zbraní na bezpečnostních opatřeních. Zároveň lze tedy konstatovat, že strach vyvolaný paralyzujícími účinky zmíněných nástrojů odradí pachatele od páchání trestné činnosti.

Ze získaných výsledků lze objektivně konstatovat, že inovace a zavádění nových donucovacích prostředků pro potřeby policie je velmi efektivní a důležité ke konfrontaci s vyvíjející se bezpečnostní, politickou i sociální situací v České republice i ve světě.

ZÁVĚR

Z této práce a z osobních zkušeností podložených déle než sedmiletou službou v pořádkové jednotce si mohu dovolit konstatovat, že zřízení pořádkových jednotek a jejich následná činnost na úseku ochrany života, zdraví, majetku a veřejného pořádku ve velké míře napomáhá bezproblémovému fungování dnešního kulturního života. Nové trendy ve velení, vedení zákroků, strategických a taktických postupů, stejně jako používání moderních technologií, zefektivňuje činnost pořádkových jednotek v boji proti páčání trestné činnosti na kulturních, či sportovních akcích, nebo v případě pátrání po hledaných, či pohřešovaných osobách.

V této práci se podařilo důkladně popsat nově zavedené prostředky do výzbroje policie známé jako neletální zbraně. V uceleném rozboru jsou vylíčeny jejich technické data, používaná munice, účinky a vhodné způsoby použití.

Provedenými rozhovory se potvrdili stanovené hypotézy, kdy první hypotézou bylo zjištěno, že policisté jsou nakloněni k používání neletálních zbraní a že při zákrocích pořádkové jednotky tyto zbraně hrají významnou roli. Druhá stanovená hypotéza, že pachatelé raději ustoupí od svého protiprávního jednání, než by riskovali použitím neletální zbraně proti jejich osobě, se také potvrdila.

Z dosavadních zkušeností a z údajů získaných touto prací bych navrhoval přijmout následující opatření a to, proškolení policistů na neletální zbraně tak, aby v každém družstvu pořádkové jednotky byl vyškolený policista na jejich použití a daným prostředkem byl i vybaven. Tudíž jako prioritní úkol jsem stanovil navýšit počet neletálních zbraní pro potřeby policistů zařazených v pořádkových jednotkách.

Z bakalářské práce je tedy patrné, že byly naplněny všechny předem stanovené cíle. Byla potvrzena důležitost inovovat a zavádět do výzbroje policie nové technické prostředky, které efektivně napomáhají k hájení práva a udržení celkové bezpečnosti.

Z mé práce je patrná nezastupitelná činnost pořádkových jednotek, kdy žádný jiný útvar policie by za současných podmínek nebyl schopen suplovat činnost těchto jednotek. Díky progresivním metodám současných vedení, rostoucím finančním možnostem a tím spojeným vybavováním moderní technikou, se stávají pořádkové jednotky útvary s věhlasem mezi policisty i širokou veřejností.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DLOUHÝ, M. *Stanovisko k prostředku TASER X26*. Praha: Policejní Prezidium České republiky, 2008.

GREGOR, M. *Služební hipologie u Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

Interview se Zdeňkem ŠTEKLEM, policistou služební kinologie Policie České republiky. Plzeň: 15. 9. 2013.

LINHART, M. *Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k využití donucovacího prostředku vytlačování vozidlem podle zákona č. 273/ 2008 Sb., o Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008.

Metodická příručka č. 1/2008 ředitele služby pořádkové policie, *k používání donucovacích prostředků příslušníků Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2008.

Mobilní monitorovací centrum - projekt „Předcházení a postih projevů extremismu při hromadných akcích“. Praha: Policie České republiky, 2011.

SABOTOVIČ, P. *Stanovisko k slzotvorným prostředkům*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2011.

ŠČUREK, R. *Technické prostředky bezpečnostních služeb, nesmrtící zbraně a regulace davu*. Ostrava: Fakulta bezpečnostního inženýrství VŠB - TU Ostrava, 2007.

ŠNEBERK, J. *Pepper Round (Ball)*. Praha: SPJ Praha, 2014.

VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-142-0.

Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač ráže 40 mm. nauka o munici*. Pardubice: Policie České republiky, 2012.

Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač rážš 40 mm. nauka o zbrani, municí a jeho používání.* Pardubice: Policie České republiky, 2011.

Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Zásahové výbušky.* Pardubice: Policie České republiky, 2011.

Zákon č. 273/2008 Sb. v platném znění. *o Policii České republiky.* Praha: Ministerstvo vnitra, 2008.

Zákon č. 283/1991 Sb. platný do 31.12.2008. *o Policii České republiky.* Praha: Ministerstvo vnitra, 2006.

Zákon č. 361/2003 Sb. v platném znění. *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.* Praha: Ministerstvo vnitra, 2003.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 Sb. v platném znění. *o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.* Praha: Policejní prezidium České republiky, 2009.

Seznam použitých internetových zdrojů

BALLISTOL. *Pepper-KO*. [online]. 2014 [cit. 2015-2-11]. Dostupné z: <http://www.ballistol.de/79-1-PEPPER-KO.html>

TASER PROTECT LIFE. *Taser*. [online]. 2014 [cit. 2014-12-18]. Dostupné z: <http://www.taser.com>

VALKA.CZ. *Slzotvorné látky*. [online]. 2014 [cit. 2015-2-15]. Dostupné z: <http://forum.valka.cz/index.php/f/507854>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - RozhovorI

Příloha B - Obrazová dokumentaceII

Příloha A – Rozhovor

Položené otázky:

Otázka č. 1: Délka služby v pořádkové jednotce a počet nasazení na bezpečnostních opatřeních?

Otázka č. 2: Kolikrát jste za tuto dobu použil nějaký z donucovacích prostředků a jaký?

Otázka č. 3: Máte nějakou zkušenost s neletálními zbraněmi, (zásahová výbuška, taser, vrhač granátů H&K - flashball, pepperball)?

Otázka č. 4: Myslíte si, že při zákrocích kde byly nasazeny neletální zbraně, hráli významnou roli?

Otázka č. 5: Jak na nové neletální zbraně reaguje veřejnost, když je spatří u policisty?

Otázka č. 6: Jaké donucovací prostředky při zákroku preferujete, nebo byste preferoval?

Příloha B - Obrazová dokumentace

Obrázek 1: Nepokoje Duchcov 2013, napadení družstev pořádkové jednotky

Zdroj: ⁵⁹

Obrázek 2: Udržení davu pomocí neletální zbraně vrhač H&K vzor 69

Zdroj: ⁶⁰

⁵⁹ Policie České republiky. Duchcov, 2013.

⁶⁰ Policie České republiky. Praha, 2014.

Obrázek 3: Slzotvorné spreje KO JET (tekutá střela) a KO FOG (mlha)

Zdroj: ⁶¹

Obrázek 4: Zásahová výbuška P2

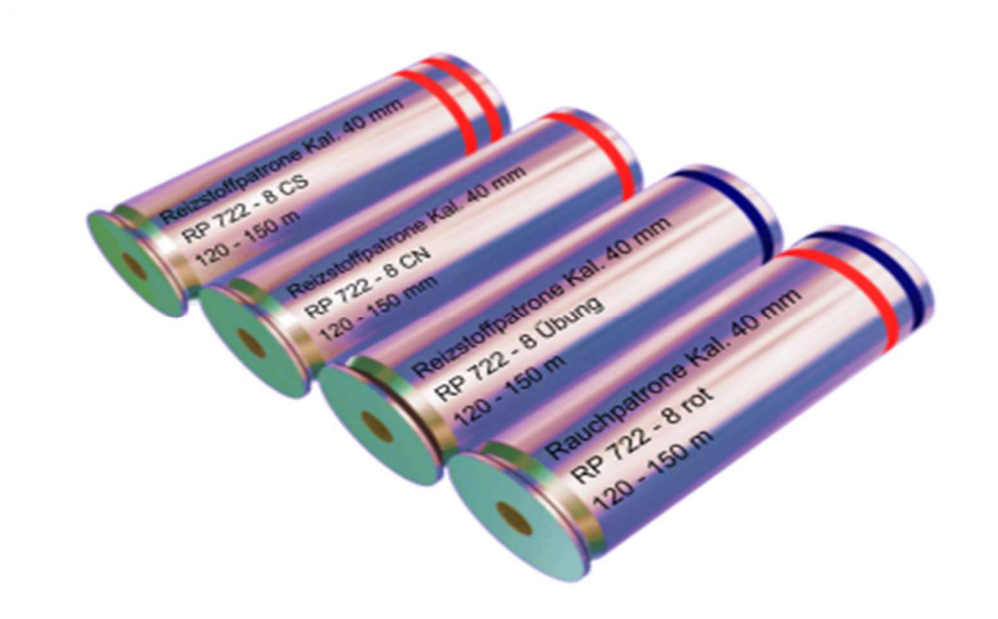

Zdroj: ⁶²

⁶¹ BALLISTOL. *Pepper-KO*. [online]. 2014 [cit. 2015-2-11]. Dostupné z: <http://www.ballistol.de/79-1-PEPPER-KO.html>

⁶²Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Zásahové výbušky*. Pardubice: Policie České republiky, 2011.

Obrázek 5: Slzná munice do vrhače H&K vzor 69

Zdroj: ⁶³

Obrázek 6: Neletální munice do vrhače H&K vzor 69 s inertní střelou

Zdroj: ⁶⁴

⁶³ Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač ráže 40 mm. nauka o munici*. Pardubice: Policie České republiky, 2012.

⁶⁴ Tamtéž.

Obrázek 7: Vrhač H&K vzor 69

Zdroj: ⁶⁵

Obrázek 8: Pepperball značky Tippmann

Zdroj: ⁶⁶

⁶⁵ Vyšší Policejní škola MV v Pardubicích. *Ruční vrhač rážš 40 mm. nauka o zbrani, munici a jeho používání*. Pardubice: Policie České republiky, 2011.

⁶⁶ ŠNEBERK, J. *Pepper Round (Ball)*. Praha: SPJ Praha, 2014.

Obrázek 9: Taser x26 při výstřelu sond

Zdroj: ⁶⁷

Obrázek 10: Vystřelený projektil Taser XREP z opakovací brokovnice

Zdroj: ⁶⁸

⁶⁷ TASER PROTECT LIFE. *Taser*. [online]. 2014 [cit. 2014-12-18]. Dostupné z: <http://www.taser.com>

⁶⁸ Tamtéž.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Václav Míka

Obor: 6208R020 – Bezpečnostní studia (Bc. BS VOŠ)

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Pořádkové jednotky Policie České republiky a jimi používané specifické donucovací prostředky

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 60

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů českých použitých zdrojů: 17

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 3

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Radek Karlík